

29/1/42
6246A
12
12

การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือก
แผนการเรียนวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ลัดดาวัลย์ โค้วตระกูล

24 พ.ย. 2529

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญากิตติมศักดิ์

พฤษภาคม 2528

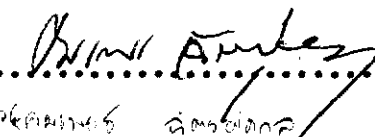
161202

161202

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติ และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปฏิญนาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

คณะกรรมการสอบ

.....	ประธาน		ประธาน
	กรรมการ		กรรมการ
			กรรมการ
		อ.ดร.สมชาย วัฒนศิริกุล	

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและการแนะนำอย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ หล้าสว่าง และรองศาสตราจารย์ บุญเชิด ภิญโญอันตพงษ์
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิรญา บัวศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สมควร อภัยพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรคุณกุล ศาสตราจารย์ บุญถึง
แน่นหนา รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล หวังพานิช รองศาสตราจารย์ ดร. อนันต์
ศรีโสภณ อาจารย์ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร ดร. อนุสรณ์ สกุลญ และคุณหญิงวลัย ลีลานุช
ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ อาจารย์แนะแนว คณะอาจารย์
โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณเปรมศรี ตรีขามรกุล คุณสุวิทย์ เทียมธรรมา คุณสุรางค์ เทียมธรรมา
อาจารย์สุมาลี สวัสดิ์ศรีพงษ์ พี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและให้
กำลังใจตลอดมา

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยเห็น
คุณค่าของการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณสุรัช
ไคว์ตระกูล ผู้ให้กำลังใจและกำลังทรัพย์อันสำคัญยิ่งต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ลัดดาวัลย์ ไคว์ตระกูล

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	9
	โครงสร้างแผนการเรียน	9
	ทฤษฎีการเลือกและการพัฒนาอาชีพ	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกแผนการเรียน	12
	งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรด้านนักเรียน	14
	งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรด้านเขตที่ตั้งของโรงเรียน	18
	งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	19
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	20
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	21
	ประชากร	21
	กลุ่มตัวอย่าง	22
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	23
	การสร้างเครื่องมือ	24
	การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูล	27
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	45
ประชากร	45
กลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
อภิปรายผล	48
ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า	53
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	54
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	58

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มประชากร จำแนกตามเพศ และเขตที่ตั้งของโรงเรียน	22
2	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มประชากรเปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและเขตที่ตั้งของโรงเรียน	23
3	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่เลือกและไม่เลือก แผนการเรียนวิชาอาชีพ จำแนกตามเพศและเขตที่ตั้งของโรงเรียน	32
4	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพจำแนกตามหัวแปร ...	33
5	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพจำแนกตามหัวแปร .	35
6	อันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียน วิชาอาชีพ	37
7	อันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียน วิชาอาชีพ	38
8	การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียน วิชาอาชีพอันดับ 1 กับเพศ	39
9	การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชา อาชีพอันดับ 1 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	39
10	การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชา อาชีพอันดับ 1 กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	40
11	การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชา อาชีพอันดับ 1 กับเขตที่ตั้งของโรงเรียน	41
12	การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียน วิชาอาชีพอันดับ 1 กับเพศ	42

13	การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียน วิชาอาชีพอันดับ 1 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	42
14	การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียน วิชาอาชีพอันดับ 1 กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	43
15	การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียน วิชาอาชีพอันดับ 1 กับเขตที่ตั้งของโรงเรียน	44

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ ซึ่งการพัฒนานี้มิได้มุ่งพัฒนาเพียงด้านวิชาการเท่านั้น แต่มุ่งเน้นในทุกด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพและบุคลิกภาพของคน ดังนั้นการจัดการศึกษาทุกระดับของรัฐจึงมุ่งให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา รู้จักการทำงานโดยเฉพาะเน้นที่ลักษณะนิสัยในการทำงาน เช่น ความขยัน อดทน ความรับผิดชอบ การทำงานเป็นหมู่คณะ ระเบียบวินัยในการทำงาน เป็นต้น หลักสูตรทุกระดับการศึกษาจึงได้บรรจุวิชาการงาน และพื้นฐานอาชีพ ตลอดจนวิชาอาชีพไว้โดยไม่มีข้อยกเว้น

ด้วยเหตุที่ประเทศไทยไม่มีงบประมาณเพียงพอเพื่อจะให้เด็กทุกคนเรียนจนจบปริญญา เพื่อที่จะว่างงานและก็ยังไม่มียะเทศใดสามารถให้การศึกษาระดับปริญญาแก่ประชาชนได้ทุกคนหรือแม้เพียงร้อยละ 10 - 15 ยิ่งประเทศที่ยากจนด้วยแล้ว การให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ประชาชนได้เพียง ร้อยละ 1 ก็นับว่าเป็นการยากยิ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องให้การศึกษานั้นมาทางด้านวิชาชีพ อันเป็นการศึกษาพื้นฐานที่จะเป็นสูงสุดสำหรับชีวิตและเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของประเทศ จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา (ธนู แสงศักดิ์ 2521 : 77) เพราะปัจจุบันพบว่า การพัฒนาการศึกษาด้านวิชาชีพมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (ชวน หลีกภัย 2526 : 1) ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อการงานและอาชีพจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วน เพราะหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษาคือจะต้องให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ การศึกษาเพื่องานอาชีพหมายถึง การศึกษาที่เตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพได้ ทั้งอาชีพอิสระ หรืออาชีพรับจ้าง ทั้งในส่วนที่ต้องใช้ความรู้พื้นฐานและทักษะอย่างง่าย และสลับซับซ้อนตามความต้องการของผู้เรียน (ธำรง บัณฑิต 2521 : 7)

ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้กล่าวถึงระบบการศึกษาสรุปได้ว่าการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ให้จัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้มีประโยชน์ครบถ้วนในทุกระดับ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับสามารถดำรง

ชีพได้ด้วยความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตน การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาหลังระดับประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคม ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้เน้นให้ผู้เรียนได้มีการเรียนในด้านวิชาชีพโดยเน้น ภาคนิเทศเพื่อให้สามารถเรียนต่อหรือประกอบอาชีพได้

จากความมุ่งหมายหลักของการจัดการศึกษาไทยที่มุ่งประสงค์ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และรักการทำงานดังกล่าวข้างต้น จึงมีแนวนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิชาชีพ ที่จะเชื่อมระบบการศึกษากับประสบการณ์การทำงานเพื่อพัฒนาความสามารถในวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) และฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ในประการสำคัญโดยสรุปคือ นักเรียนในระบบโรงเรียน ขาดความรู้ด้านเทคนิคและความเข้าใจที่จะประกอบอาชีพและดำรงชีวิตซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) กล่าวถึง การเตรียมให้มีอาชีพ ดังนี้

1. เน้นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้เยาวชนสร้างเจตคติที่ดีและมีความพร้อมในการ เตรียมอาชีพและการมีอาชีพ
2. เน้นการผลิตกำลังคนระดับอาชีวศึกษาเฉพาะในสาขาวิชาที่มีตลาดรองรับและตาม ความต้องการอาชีพใหม่ ๆ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจโดยเน้นการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อให้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ลดอัตราการขยายตัวการศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาที่ผลิตเกินความต้องการของตลาด แรงงาน และขยายการศึกษาในสาขาวิชาที่จะสนองความต้องการอาชีพใหม่ ๆ อันเนื่องมาจากการ เปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม

หลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาได้จัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายสำคัญของหลักสูตรใหม่ ซึ่ง ประสงค์จะเชื่อมการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนและการทำงานเข้าด้วยกัน คือให้มีความสัมพันธ์กัน ระหว่างความรู้วิชาสามัญกับวิชาชีพ และความรู้ในภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ โดยจัดอยู่ในการศึกษา ทุกระดับและประเภท ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา แต่จะให้ความสำคัญแก่ระดับมัธยมศึกษา เป็นพิเศษ เพราะผู้จบการศึกษาระดับนี้มีวัยและวุฒิในระดับที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ การขยายตัวของการศึกษาระดับนี้มีอยู่สูงและเป็นการขยายตัวไปในระดับชนบทอย่างกว้างขวาง

จุดเด่นที่สำคัญของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 คือ เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้โดยตรงและเป็นพื้นฐานสำหรับการหาความรู้เพิ่มเติมและศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ดังนั้นในโครงสร้างของหลักสูตรฉบับนี้จึงกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพเป็นวิชาบังคับ และให้เรียนวิชาเลือกตามแผนการเรียนโดยเลือกจากหมวดวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาสามัญหรือจากกลุ่มวิชาอาชีพ

ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันจึงถือว่าวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกในแผนการเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และไม่เป็นการจำกัดจำนวนการผลิตตามความต้องการด้านกำลังคนหรือความต้องการแรงงาน แต่ในความเป็นจริง โรงเรียนมัธยมศึกษาได้พบปัญหาในการ เปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกแผนการเรียนอย่างอิสระ ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ เฉพาะบุคคล ผลปรากฏว่า ในปีการศึกษา 2527 นี้ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลำปางหลายโรงเรียนที่เปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพแล้วไม่มีนักเรียนเลือกเรียนเท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น โรงเรียนที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง เปิดแผนการเรียนอาชีพศิลปหัตถกรรม (งานดิน) ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพที่ทำรายได้และชื่อเสียงให้แก่จังหวัดลำปาง เพราะมีวัตถุดิบและโรงงานผลิตสินค้าประเภทนี้อยู่หลายแห่งที่ส่งขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับโรงเรียนมีครุภัณฑ์พร้อมทั้งด้านบุคลากร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และสถานที่อย่างพร้อมมูล แต่ก็มีนักเรียนเลือกเรียนน้อยจนไม่สามารถเปิดสอนได้ นักเรียนส่วนใหญ่จะเลือกเรียนแผนการเรียนจากหมวดวิชาสามัญมากกว่าหมวดวิชาอาชีพ แต่ก็มีบางโรงเรียนในเขตอำเภอรอบนอกที่นักเรียนเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ บางสาขาจนโรงเรียนไม่สามารถจัดให้เรียนได้ เช่น แผนการเรียนเกษตรกรรมและแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรมสาขาไฟฟ้า

จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ซึ่งมีแผนพัฒนากำลังคนและแผนพัฒนาการศึกษาพบว่าแผนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาชีพในโรงเรียน แต่จากสภาพความเป็นจริงที่เป็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นโดยเฉพาะในจังหวัดลำปางเรื่องนี้เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ประสบปัญหานี้ด้วยตนเอง จึงสนใจปัญหา

ดังกล่าวนี้มาก เพราะการที่นักเรียนไม่เลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพบางสาขาที่เปิดสอนทำให้เกิดความสูญเปล่าในการลงทุนทางการศึกษาที่น่าเสียดายยิ่งทางหนึ่ง และจากการสัมภาษณ์นักเรียนรวมทั้งให้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ผลปรากฏว่า นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพด้วยเหมือนกัน ดังนั้น ผู้วิจัยคิดว่าควรแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลำปางซึ่งต้องให้บริการช่วยเหลือให้นักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักแก้ปัญหา ปรับตัว และสามารถตัดสินใจอย่างเหมาะสมด้วยตนเองนั้นควรตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาปัญหานี้จากผู้อำนวยการซึ่งเป็นประธานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 8 ผู้อำนวยการโรงเรียนบางแห่งในจังหวัดลำปาง ศึกษาพิเศษกรมสามัญศึกษา นักวิชาการจากศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม. 4) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์แนะแนว ผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียน ในอันที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเลือกแผนการเรียนได้เหมาะสมตรงกับสภาพความเป็นจริง เข้าใจวิธีการในการเลือกแนวทางประกอบอาชีพที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อชีวิตของแต่ละบุคคลเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ทั้งยังส่งผลถึงการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติในที่สุด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน ที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นประโยชน์สำหรับอาจารย์แนะแนวในการจัดบริการแนะแนวอาชีพและการศึกษาต่อให้ตรงเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน ตลอดจนเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักเรียนเข้าแผนการเรียนให้เหมาะสม
2. ผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดลำปางจะได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการศึกษาเกี่ยวกับแผนการเรียนวิชาอาชีพ
3. เป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนในการพิจารณาเปิดแผนการเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและความพร้อมของโรงเรียน
4. นักวิชาการและหน่วยปฏิบัติงานจะได้ทราบความเปลี่ยนแปลงของปัญหาและความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม. 4) ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดลำปาง ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนทั้งหมด 9 โรงเรียน จำนวน 2,439 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม. 4) ปีการศึกษา 2527 ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่ม 2 ขั้นตอนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 564 คน เป็นชาย 235 คน เป็นหญิง 329 คน จากโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองจำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมืองจำนวน 2 โรงเรียน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น คือ
 - 3.1.1 เพศของนักเรียน
 - 3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1.3 เขตที่ตั้งของโรงเรียน
 - 3.1.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

3.2 ตัวแปรตาม คือ องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ หมายถึง เกณฑ์ที่นักเรียนใช้ยึดถือในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นความถนัด ความสนใจ และความสามารถ ตลอดจนเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง ลักษณะงานและความก้าวหน้าที่ต้องการได้รับ ความจำเป็นส่วนตัว รายได้หรือค่าตอบแทนที่ต้องการได้รับและโอกาสในการศึกษาต่อ

1.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นบุคคล สิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น ความคิดเห็นและการสนับสนุนของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ความพร้อมทางด้านฐานะของเศรษฐกิจ ฯลฯ

1.3 องค์ประกอบด้านโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นบุคลากร สิ่งแวดล้อมและความพร้อมในการเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพของโรงเรียน เช่น การสนับสนุนของผู้บริหาร มีครูที่มีความรู้ความชำนาญโดยตรง มีอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ หรือมีแหล่งประกอบการที่นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ เป็นต้น

2. การเลือกเรียน หมายถึง การเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดลำปาง

3. การไม่เลือกเรียน หมายถึง การเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดลำปาง

4. แผนการเรียน หมายถึง การกำหนดรายวิชาเลือกอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งโรงเรียนและนักเรียนจะพิจารณาร่วมกัน โดยคำนึงถึงการมุ่งออกไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อของนักเรียนแต่ละบุคคล นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคนจะมีแผนการเรียนของตนเอง บางคนจะมีแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาชีพและบางคนจะมีแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาสามัญ

5. แผนการเรียนวิชาอาชีพ หมายถึง แผนการเรียนที่โรงเรียนมัธยมศึกษาได้จัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนในกลุ่มวิชาอาชีพ 6 สาขาวิชาที่กำหนดให้โรงเรียนเปิดสอนได้คือ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม และศิลปหัตถกรรม

6. แผนการเรียนวิชาสามัญ หมายถึง แผนการเรียนที่โรงเรียนมัธยมศึกษาได้จัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนในกลุ่มวิชาสามัญ คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ และพลานามัย

7. วิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 กำหนดให้เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียน 12 หน่วยการเรียนรู้ โดยเลือกจากสาขาใดสาขา สาขาหนึ่งที่โรงเรียนเปิดสอนอยู่ซึ่งมี 6 สาขา คือ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม และศิลปหัตถกรรม

8. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดลำปาง

9. เขตที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง เขตอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่ แบ่งออกเป็น

9.1 ในเมือง คือโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง

9.2 นอกเมือง คือโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง

10. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใน โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง

11. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade point Average) ของผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

11.1 ระดับสูง คือนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3 ขึ้นไป

11.2 ระดับกลาง คือนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2 ถึง 2.99

11.3 ระดับต่ำ คือนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.99 ลงมา

12. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดาารวมกัน ในแต่ละเดือน โดยแบ่งจากรายได้จริงของผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

12.1 รายได้สูง คือรายได้รวมของบิดามารดาในแต่ละเดือน ตั้งแต่ 8,000 บาท

ขึ้นไป

12.2 รายได้ปานกลาง คือรายได้รวมของบิดามารดาในแต่ละเดือน ระหว่าง 3,000 ถึง 7,999 บาท

12.3 รายได้ต่ำ คือรายได้รวมของบิดามารดาในแต่ละเดือน ตั้งแต่ 2,999 ลงมา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรจะไ้ทราบเกี่ยวกับที่มาและโครงสร้างของแผนการเรียน ทฤษฎีอาชีพและการพัฒนาอาชีพและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ตามลำดับ

1. โครงสร้างของแผนการเรียน
2. ทฤษฎีอาชีพและการพัฒนาอาชีพ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกแผนการเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านนักเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านเขตที่ตั้งของโรงเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1. โครงสร้างของแผนการเรียน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นมา ใช้เวลาเรียน 3 ปี (ม. 4 - ม. 6) ให้ผู้เรียนได้เลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ และสอดคล้องกับขีดความสามารถในการจัดดำเนินงานของโรงเรียนตามสมควร จุดเด่นที่สำคัญของหลักสูตรฉบับนี้คือ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนจะใช้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพโดยตรง และยังเป็นพื้นฐานสำหรับการหาความรู้เพิ่มเติมและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปอีกด้วย ดังนั้นในโครงสร้างของหลักสูตรจึงจัดเป็นรูปของแผนการเรียนต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกเรียน ซึ่งกรมวิชาการแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1. แผนการเรียนที่เน้นทางศิลปศาสตร์
2. แผนการเรียนที่เน้นทางวิทยาศาสตร์
3. แผนการเรียนที่เน้นทางอาชีพ

แผนการเรียนที่เน้นทางอาชีพมี 6 สาขาวิชา คือ ศิลปกรรม ศิลปหัตถกรรม ช่างอุตสาหกรรม
คหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม และแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาสามัญมี 6 สาขาวิชาคือ
ภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ

ดังนั้นนักเรียนแต่ละคนจะมีแผนการเรียนของตนเอง ในแผนการเรียนทุกแผนจะกำหนด
วิชาบังคับไว้ 36 หน่วยการเรียนรู้ และแต่ละแผนการเรียนจะกำหนดจำนวนหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด
ไว้ต่างกัน อย่างต่ำที่สุดจะต้องเรียน 84 หน่วยการเรียนรู้ เช่น แผนการเรียนพาณิชยกรรม (บัญชี)
กำหนดให้เรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 39 คาบ รวม 3 ปี กำหนดให้เรียน 120.5 หน่วยการเรียนรู้
แต่แผนการเรียนภาษาอังกฤษ - สังคมศึกษา กำหนดให้เรียนอย่างน้อย 31 คาบ รวม 3 ปี กำหนด
ให้เรียน 93 หน่วยการเรียนรู้

ในด้านการเลือกแผนการเรียนนั้นถือว่าเป็นหัวใจของการเรียนในระดับมัธยมศึกษา
เพราะแผนการเรียนเป็นตัวกำหนดแนวอาชีพในอนาคต และเป็นช่วงสำคัญของการตัดสินใจ
(มะเคื้อ เสมา 2522 : 35 - 41) และศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพได้ให้ข้อเสนอแนะ
ในการเลือกแผนการเรียนไว้ดังนี้ (ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ 2522 : ไม่มีเลขหน้า)

1. ตั้งเป้าหมายในชีวิตว่าต้องการอะไร และจะประกอบอาชีพอะไรในอนาคต
2. ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการเรียนทั้งหมดที่จัดในโรงเรียน
3. ศึกษาตนเองและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ
สติปัญญา ลักษณะนิสัย อารมณ์ บุคลิกภาพ สุขภาพ ลักษณะร่างกาย สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว
ความต้องการของผู้ปกครอง
4. นำข้อมูลข้างต้นมาพิจารณาหาความสอดคล้องทุกด้านก่อนตัดสินใจ โดยอาจขอคำปรึกษา
จากครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาหรือผู้ปกครอง

2. ทฤษฎีการเลือกและการพัฒนาอาชีพ

ทฤษฎีการเลือกและการพัฒนาอาชีพเกี่ยวข้องกับการเลือกแผนการเรียนเพราะการ
เลือกแผนการเรียนในระดับมัศึกษานั้นเป็นการเลือกกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป
และการแนะแนวอาชีพในระดับมัธยมศึกษาก็เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลวางแผนชีวิตในด้าน
อาชีพตั้งแต่การเลือกอาชีพ การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ การหางานทำ การปรับตัวให้เข้ากับ

งานและการหาความก้าวหน้าในการทำงาน การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จได้นั้นมักจะเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่บุคคลมาก เพราะการประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ใ้มีผู้พยายามที่จะช่วยบุคคลในการเลือกอาชีพหรือดำเนินอาชีพโดยตั้งทฤษฎีขึ้นมากมาย ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะอ้างถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการศึกษาถึงปัจจัยที่บุคคลจะเลือกเรียนวิชาอาชีพหรือเลือกอาชีพ

กินซ์เบิร์ก และคนอื่น ๆ (จำเนียร ช่วงโชติ 2525 : 81 - 82 อ้างอิงมาจาก Ginzberg and others. n.d.) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางด้านอาชีพว่าได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบต่อไปนี้คือ องค์ประกอบเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง เช่น สถิติปัญหา ความกดดัน ความสามารถ องค์ประกอบด้านการศึกษา คุณภาพและปริมาณของการศึกษามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ องค์ประกอบด้านอารมณ์ และองค์ประกอบเกี่ยวกับค่านิยมของบุคคล

ซูเปอร์ (สวัสดี สุวรรณอักษร 2523 : 48 - 65 อ้างอิงมาจาก Super's Theory. n.d.) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพสรุปได้ว่า บุคคลมีคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่น ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ แต่ละคนอาจเหมาะกับอาชีพต่าง ๆ หลายอาชีพและแต่ละอาชีพย่อมต้องการผู้ที่มีคุณสมบัติในลักษณะเดียวกันแต่อาจจะมากน้อยต่างกัน และเมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น ความรู้สึกหรือความเข้าใจที่มีต่อตนเอง (Self concept) ย่อมจะเปลี่ยนแปลงไป และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านอาชีพ อันจะช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความก้าวหน้า ตลอดจนความต้องการต่าง ๆ ได้รับการตอบสนองอย่างพึงพอใจ

ฮอลแลนด์ (จำเนียร ช่วงโชติ และคนอื่น ๆ 2525 : 88 - 92 อ้างอิงมาจาก Holland's Theory. n.d.) สรุปว่า การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกของบุคลิกภาพและความสนใจในอาชีพแสดงให้เห็นถึงบุคลิกในการทำงานและการใช้เวลาว่าง และเน้นว่าถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพที่ชัดเจนในแบบใดแบบหนึ่งและได้รับความช่วยเหลือจากการให้คำปรึกษา รวมทั้งการได้รับข้อมูลทางด้านอาชีพเป็นอย่างดี บุคคลจะเลือกอาชีพได้อย่างสะดวกและเหมาะสม แต่ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพไม่ชัดเจนหรือมีความสับสนในงานอาชีพจะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ

ฮอปพ็อค (จำเนียร ช่วงโชติ และคนอื่น ๆ 2525 : 93 - 94 อ้างอิงมาจาก Hoppock's Theory. n.d.) สรุปได้ว่า บุคคลส่วนมากจะเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเองและการเลือกอาชีพของบุคคลก็จะพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้การเลือกอาชีพก็ขึ้นอยู่กับความรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพและความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (วัชร ทรัพย์มี 2522 : 87 อ้างอิงมาจาก Trait and Factor Theory.n.d.) มีความเชื่อว่า การเลือกอาชีพของบุคคลไม่ใช่การลองผิดลองถูกแต่ต้องใช้ความறிพวิเคราะห์เป็นอย่างดี มีแนวคิดว่า การเลือกอาชีพได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลายด้าน คือ ความถนัด สติปัญญา ความสนใจ ค่านิยมของบุคคลและชุมชน บุคคลแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ครอบครัว บุคลิกภาพและการปรับตัว ตลอดจนถิ่นที่อยู่อาศัย แต่ละบุคคลอาจได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งมากน้อยต่างกันหรืออาจได้รับอิทธิพลจากหลายองค์ประกอบก็ได้

สรุปได้ว่าการเลือกอาชีพของบุคคลได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลายด้าน คือ ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพและการปรับตัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปริมาณและคุณภาพของการศึกษา ครอบครัว ชุมชน บุคคลแวดล้อม ค่านิยมทางบุคคลและชุมชน ตลอดจนถิ่นที่อยู่อาศัย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกแผนการเรียน

จากการศึกษาผลงานวิจัยภายในประเทศมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจ ปัญหาและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกแผนการเรียนดังนี้คือ

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล 2513 : 97) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญส่วนใหญ่มีแรงจูงใจด้านเกียรติยศชื่อเสียง ลักษณะงานและความก้าวหน้า ความถนัด ความสนใจและเหตุผลส่วนตัว และเงินเป็นแรงจูงใจตามลำดับ มีเพียงส่วนน้อยที่เลือกเรียนเนื่องจากแรงจูงใจทางด้านความจำเป็นต่าง ๆ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา โรงเรียนไม่เปิดแผนการเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนและบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ นักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีแรงจูงใจด้านเกียรติยศชื่อเสียง

ลักษณะของงานและความก้าวหน้า เงิน ความถนัด ความสนใจ และเหตุผลส่วนตัวเป็นแรงจูงใจตามลำดับ มีเพียงส่วนน้อยที่เลือกเรียนเนื่องจากแรงจูงใจทางด้านความจำเป็นและบุคคล และนักเรียนสายสามัญส่วนใหญ่ให้เหตุผลของการไม่เลือกเรียนสายอาชีพไว้ว่า ไม่มีความถนัดและไม่มีความสามารถพอที่จะเรียนสายนี้ ไม่ชอบและไม่สนใจที่จะเรียน บิการมาตาหรือผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียน ต้องการจะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยและสถาบันสูง นักเรียนสายอาชีพส่วนใหญ่ให้เหตุผลของการไม่เลือกเรียนสายสามัญไว้ว่า กลัวจะสอบตกเพราะสติปัญญาความสามารถไม่สูงพอ ไม่ชอบและไม่สนใจที่จะเรียน มีทุนน้อยไม่สามารถศึกษาต่อในชั้นสูงได้ ได้คะแนนต่ำอยู่ในระดับที่ไม่สามารถจะเรียนสายสามัญได้ ไม่มีความถนัดที่จะเรียนทางด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประสงค์ บุญพรพงศ์ (ประสงค์ บุญพรพงศ์ 2524 : เนื้อความย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า องค์ประกอบด้านเกียรติยศชื่อเสียงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด องค์ประกอบด้านลักษณะงานและความก้าวหน้า ด้านความถนัด ความสนใจและเหตุผลส่วนตัว ด้านความจำเป็น ด้านรายได้ และด้านบุคคลมีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของสุวิมล คีสัน (สุวิมล คีสัน 2526 : เนื้อความย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พบผลที่ได้แตกต่างกันในเรื่องการจัดลำดับขององค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านลักษณะของงานมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด องค์ประกอบด้านความจำเป็น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านรายได้ ที่ต้องการได้รับ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านบุคคลมีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ นอกจากนี้ จรินทร์ บุญอุ้ม (จรินทร์ บุญอุ้ม 2525 : เนื้อความย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนมีปัญหากในการเลือกแผนการเรียนมากที่สุดคือ ปัญหาด้านความรู้ทางอาชีพ ปัญหาที่พบรองลงมาคือ ปัญหาด้านรู้จักตนเอง ปัญหาด้านการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนตามความต้องการของครอบครัว ปัญหาด้านการเงินและปัญหาด้านสุขภาพ.

สรุปว่า ในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนนั้น พบองค์ประกอบหลายด้านที่มีลำดับความสำคัญแตกต่างกัน เช่น องค์ประกอบในด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านลักษณะของงานและความก้าวหน้า ด้านความถนัดความสนใจและเหตุผลส่วนตัว ด้านความจำเป็น ด้านรายได้ และด้านบุคคล และพบ

ปัญหาในการเลือกแผนการเรียนด้านความรู้ทางอาชีพ การรู้จักตนเอง การตัดสินใจเลือกแผนการเรียนตามความต้องการของครอบครัว

4. งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรด้านนักเรียน

เพศ

ความแตกต่างระหว่างเพศนับว่าเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน จากผลการศึกษาในต่างประเทศพบผลที่สอดคล้องกันคือ

แซนเนย์ (Channay. 1969 : 2957 - 9) ได้ศึกษาพบว่า ความต้องการด้านอาชีพของนักเรียนหญิงแตกต่างจากนักเรียนชายเพราะแนวทางที่จะนำไปสู่ความเป็นใหญ่ต่างกันออกไป สำหรับด้านทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพของเด็กวัยรุ่นนั้น เจมส์ คล้าก (James Clack. 1970 : 3868 - A) ได้ศึกษาพบว่า วัยรุ่นทั้งหลายยังอาศัยความต้องการเป็นอิทธิพลเบื้องต้นในการเลือกอาชีพในระดับมัธยมศึกษา ไม่ได้คำนึงถึงเพศ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนิสิตมหาวิทยาลัยปีที่ 2 มีความแตกต่างกันในการจัดลำดับอิทธิพลในการเลือกอาชีพตามความมั่นใจในการเลือก ทั้งเพศหญิงและชายซึ่งต่างแสดงออกในการจัดลำดับอาชีพตามความคิดคำนึงคล้าย ๆ กัน แต่ก็ไม่เหมือนกันในด้านความมั่นใจในการเลือกอาชีพ ผู้หญิงทั้งหมดมีความหวังต่ออาชีพที่สูงส่งและมีเกียรติแต่สังคมไม่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีพื้นฐานทางอาชีพเบื้องต้นเท่าเทียมกัน อนึ่ง ความมุ่งหวังระหว่างในเมืองกับชนบทของหญิงในการเลือกอาชีพมีความคล้ายคลึงกันมาก สรุป เด็กวัยรุ่นทั้งเพศชายและหญิงยังแสดงความคล้ายคลึงกันในการเลือกอาชีพที่มีเกียรติ แม้จะเป็นการเลือกตามความนึกคิดของตนเอง และมีความมั่นใจในการเลือกก็ตาม

สำหรับผลการศึกษาภายในประเทศพบผลที่สอดคล้องกันในเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกอาชีพ คือ ในปี พ.ศ. 2510 เฉลิมชัย อุบลพงศ์ (เฉลิมชัย อุบลพงศ์ 2510 : 67) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสามารถในการเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชัยนาท พบว่า นักเรียนชายส่วนมากเลือกเรียนได้ไม่ตรงกับความเป็นจริง นักเรียนหญิงเลือกได้ตรงตามความเป็นจริงมีจำนวนมากกว่า หมายความว่าเพศหญิงมีความสามารถในการเลือกเรียนต่อได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่าเพศชาย และสมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง 2513 : 124) ได้ศึกษาแนวโน้มในการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย พบว่านักเรียนเพศชายเลือกสายอาชีพมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ ธิดารัตน์ บุญชู (ธิดารัตน์ บุญชู 2512 : บทคัดย่อ) และพรรณราย นิมขุนทด (พรรณราย นิมขุนทด 2513 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพบว่า นักเรียนชายและหญิงมีความแตกต่างกันในการเลือกอาชีพ พรรณรายพบว่า อาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุดได้แก่ เทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างต่าง ๆ รองลงมาคือรับราชการ ส่วนนักเรียนหญิงไม่สนใจอาชีพเกี่ยวกับเทคนิควิทยาเลย แต่ให้ความสนใจในอาชีพเกี่ยวกับการให้บริการมากที่สุด เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล และพนักงานบริการต่าง ๆ แม้ว่านักเรียนส่วนมากจะมีความแตกต่างกันในการเลือกอาชีพทั้งหญิงและชาย แต่ความต้องการในการศึกษาต่อเพื่ออาชีพนั้น ๆ ยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังที่รัตนา เทพคลไชย

(รัตนา เทพคลไชย 2514 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในด้านการศึกษาต่อของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า นักเรียนหญิงต้องการสมัครสอบเพื่อเรียนต่อกันมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 88.48 ของนักเรียนทั้งหมด และต้องการทำงานประกอบอาชีพเพียงร้อยละ 8.43 และในปี 2515 ชวลิต บางณรงค์ (ชวลิต บางณรงค์ 2515 : บทคัดย่อ) พบผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของธิดารัตน์ บุญชู และพรรณราย นิมขุนทด ดังกล่าวแล้ว และในปีต่อมา ณรงค์ศักดิ์ คัดโสดา (ณรงค์ศักดิ์ คัดโสดา 2516 : 65) ได้ศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2515 พบว่า เพศของนักเรียนมีส่วนทำให้การเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างกัน คือ ความสนใจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกัน นักเรียนหญิงเลือกอาชีพได้ถูกต้องเหมาะสมกับความเป็นจริงมากกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ยังมี สุวิมล คีสัน (สุวิมล คีสัน 2526 : 91 - 93) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนด้านเกียรติยศชื่อเสียงแตกต่างกัน

ผลการศึกษาค้นคว้าทั้งภายในและภายนอกประเทศเกี่ยวกับความแตกต่างของเพศกับการเลือกอาชีพดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า เพศเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความสามารถทางการเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สร้างความมั่นใจในการเลือกอาชีพหรือในการศึกษาต่อซึ่งมีผลการศึกษเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ

ในปี 1957 เอ็ดแมน (Erdma. 1957 : 2497) ได้ศึกษาพบว่า แนวโน้มของการเลือกอาชีพนั้นแตกต่างออกไปตามสติปัญญา โดยศึกษาจากการเลือกอาชีพของเด็กวัยรุ่นที่เรียนเข้าปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นที่เรียนชั้นนี้ ส่วนมากรู้จักตนเองว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นเด็กพวกนี้จึงพยายามเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ต่อมา มอสเซอร์ (Moser. 1965 : 460 - 461) ได้ศึกษาจากนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเมืองฟิตสเบอร์ก รัฐแคลิฟอร์เนียพบว่า นักเรียนที่มีสติปัญญาสูงมักจะเลือกอาชีพขั้นสูงที่ต้องการฝึกฝนในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำจะเลือกอาชีพที่ต้องการฝึกหัดทางด้านวิชาการเพียงเล็กน้อยหรืออาจไม่ต้องการใช้วิชาการเลย และในปีเดียวกัน โอโซกลู (Ozoglu. 1965 : 6397 - 6398) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ประสบความสำเร็จตามความสามารถกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จตามความสามารถทางวิชาการ พบว่า นักเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จตามความสามารถเลือกอาชีพที่ไม่อยู่ในระดับเดียวกันกับความสามารถทางวิชาการและเพอร์โรน (Perrone. 1965 : 254 - 257) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยม พบว่า เด็กที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีเลือกอาชีพที่มีโอกาสแสดงออกและอาชีพที่น่าสนใจส่วนตัวมาให้ และต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปเพื่อนำตนไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ในชีวิต ซึ่งตรงกันข้ามกับเด็กที่มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะไม่สนใจการแสดงออกของตนและตั้งจุดหมายในงานอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตน นอกจากนี้ยังมี คูก (Cook. 1967 : 799) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของเด็กผู้ชายในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ในรัฐวิสคอนซิน พบว่า การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัดดี้ (Eaddy. 1969 : 2958 - 2959) ที่ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมในรัฐหลุยเซียน่า พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

สำหรับผลการศึกษาในประเทศในเรื่องนี้ อรอร ชื่นศิริ (อรอร ชื่นศิริ 2509 : 37) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2509 ในพระนคร พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนอาชีวศึกษาเพราะนักเรียนทราบว่าตนเองมีสติปัญญาไม่ดีพอ ในปีต่อมา สวัสดิ์ บรรเทิงสุข (สวัสดิ์ บรรเทิงสุข 2510 : 85 - 86) ได้สำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา 3 แห่ง ปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำมีความต้องการหรือเลือกอาชีพในระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ สมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง 2512 : 123) ได้ศึกษาแนวโน้มการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย พบว่านักเรียนมีความต้องการเรียนต่อให้ถึงชั้นอุดมศึกษาโดยถือเอาความเหมาะสมกับสติปัญญาของตนเป็นเกณฑ์ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะเลือกเรียนต่างกันและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกเรียนสายสามัญ และอารียา เกตศรีเมฆ (อารียา เกตศรีเมฆ 2515 : 39) ซึ่งได้ศึกษาความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514 พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนอาชีวศึกษาเพราะเหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดของตนเองมากที่สุด และสาเหตุที่นักเรียนเลือกเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญเพราะต้องการเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ประจวบ ประภาวงศ์ (ประจวบ ประภาวงศ์ 2516 : 74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมสายสามัญ ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียนได้แก่ความเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และสมพงษ์ อาภาพันธุ์ (สมพงษ์ อาภาพันธุ์ 2519 : 106) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันให้เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกันคือ เลือกอาชีพเนื่องจากเห็นว่าเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับสติปัญญาและความสามารถของตนเองมากที่สุด นอกจากนี้ กฤษณา วงษาสันต์ (กฤษณา วงษาสันต์ 2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

เลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดอุบลราชธานี ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อการเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน ในปีต่อมา จุรินทร์ บุญชู่ม (จุรินทร์ บุญชู่ม 2525 : 114 - 115) ได้ศึกษาปัญหาการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนอุทุมพรพิสัย ปีการศึกษา 2524 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาคัดเลือกแผนการเรียนแตกต่างกันคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาคัดเลือกแผนการเรียนด้านรู้จักตนเอง ด้านสุขภาพ ด้านการเงิน และด้านความรู้ทางอาชีพ มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อีกคนหนึ่งคือ สุวิมล ทิสนัน (สุวิมล ทิสนัน 2526 : 91 - 93) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง ปานกลาง ต่ำ มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านรายได้ที่ต้องการได้รับ ด้านเหตุผลส่วนตัว และด้านลักษณะของงาน แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่า ผลที่ได้สอดคล้องกันคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความสามารถทางการเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะมีแนวโน้มในการเลือกอาชีพต่างกัน

5. งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรด้านเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ผลงานการวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านเขตที่ตั้งของโรงเรียนกับการเลือกอาชีพหรือแผนการเรียนนั้นไม่พบว่ามีงานวิจัยไว้ แต่มีผลงานการวิจัยอยู่เรื่องหนึ่งที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ในอาชีพ ซึ่ง คลิค (Click. 1974 : 2137 - A) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่และความคาดหวังในอาชีพกับตัวแปรด้านบุคลิกลักษณะ ชุมชนและโรงเรียนของนักเรียนเกรด 9 ในรัฐเคนตักกี พบว่า นักเรียนที่อยู่ในเมืองเล็กมีความถี่ในอาชีพสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในชนบท

สำหรับผลงานการวิจัยในประเทศนั้น ไม่พบว่ามีงานวิจัยไว้โดยตรง แต่มีผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านภูมิฐานะของนักเรียน เช่น ศิริลักษณ์ จินดากุล (ศิริลักษณ์ จินดากุล 2509 : 106 - 108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพระนครกับต่างจังหวัด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดพระนคร เชียงใหม่

สงขลา และอุบลราชธานี พบว่า นักเรียนชายในพระนครต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงหางานทำได้ง่าย มีอำนาจ ส่วนนักเรียนชายต่างจังหวัดต้องการประกอบอาชีพที่มีเกียรติ มั่นคง หางานง่าย สำหรับนักเรียนหญิงในพระนครต้องการประกอบอาชีพอิสระ ไม่ต้องการความมีระเบียบวินัย ไม่คำนึงถึงเกียรติและความนิยมของสังคมโดยทั่วไป ต้องการประกอบอาชีพที่มีรายได้ดี ส่วนนักเรียนหญิงในต่างจังหวัดต้องการประกอบอาชีพที่มีเกียรติ หางานทำได้ง่าย และ สมุทร นุชนารถ (สมุทร นุชนารถ 2514 : 106) ศึกษาค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสหวิทยาลมมีค่านิยมด้านชื่อเสียงเกียรติยศและความก้าวหน้ามากกว่ากลุ่มอื่น และกลุ่มนักเรียนที่อยู่นอกเขตมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ

แต่จากสภาพความเป็นจริงที่พบในจังหวัดลำปางในปัจจุบัน นักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตอำเภอเมืองจะไม่นิยมเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ในขณะที่นักเรียนที่เรียนอยู่นอกเขตอำเภอเมืองบางแห่งจะเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพบางสาขาจนโรงเรียนไม่สามารถจัดให้เรียนได้

สรุปจากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศและจากสภาพความเป็นจริงที่พบในจังหวัดลำปางในปัจจุบันนี้ จะพบว่า เขตที่ตั้งของโรงเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพต่างกัน

6. งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจหรือรายได้ของครอบครัวที่มีผลในด้านการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนเช่น เอ็มพี (Empey. 1956 : 703 - 709) ศึกษาชั้นสังคมกับความพอใจในอาชีพ พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีความปรารถนาในด้านการศึกษาและอาชีพสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ต่อมา วอดิงตัน และกรานท์ (Worthington and Grant. 1971 : 7 - 10) ศึกษาคุณลักษณะของนิสิตที่มีความสัมพันธ์กับเกรดการเรียนของนิสิตปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ พบว่า นิสิตที่บิดามารดามีรายได้สูงและปานกลาง ประสบผลสำเร็จทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่ำกว่า และครอว์ฟอร์ด (Crawford. 1977 : 1970 - A) ศึกษาความสัมพันธ์ของการเลือกอาชีพของผู้ปกครองด้านแผนการเรียนของโรงเรียน พบว่า ระดับรายได้ของครอบครัวเพิ่มขึ้น ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรจะสูงขึ้น

สำหรับผลการวิจัยในประเทศนั้น เทพธล ศุภประวัติ (เทพธล ศุภประวัติ 2517 : 78) ได้ศึกษาความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและปานกลางจะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสูง และครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรต่ำ และผลการวิจัยของฉวี จ้อยสำเภา (ฉวี จ้อยสำเภา 2520 : 262) ซึ่งศึกษาความปรารถนาทางการศึกษาลังคม และส่วนตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันจะมีความปรารถนาทางการศึกษาแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำและปานกลางมีความปรารถนาทางการศึกษามากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ส่วน ภฤชญา วงษาสันต์ (ภฤชญา วงษาสันต์ 2524 : 43) ศึกษาพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนของนักเรียน และ สุวิมล คีสัน (สุวิมล คีสัน 2526 : 91 - 95) ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกันมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านลักษณะของงานแตกต่างกัน

จากผลงานการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศพอสรุปได้ว่าตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียน
2. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
4. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน ขึ้นอยู่กับเขตที่ตั้งของโรงเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2527 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดลำปาง ซึ่งมีโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง 3 โรงเรียน และนอกเขตอำเภอเมือง 6 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,439 คน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียน และจำนวนนักเรียนในกลุ่มประชากร จำแนกตามเพศและเขตที่ตั้งของโรงเรียน

โรงเรียน	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
<u>ในเขตอำเภอเมือง</u>			
1. เสด็จนคร	238	158	396
2. บุญวาทย์วิทยาลัย	328	235	563
3. ลำปางกัลยาณี	44	355	399
รวม	610	748	1,358
<u>นอกเขตอำเภอเมือง</u>			
4. เกษะคารวิทยาคม	119	70	189
5. ประชาธิปไตยธรรมด	132	115	247
6. แจ่มวิทย	175	87	262
7. เถินวิทยา	113	110	223

4 93562

181202

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
8. แม่ทะวิทยา	55	59	114
9. ห้างฉัตรวิทยา	21	25	46
รวม	615	466	1,081
รวมทั้งสิ้น	1,225	1,214	2,439

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำการสุ่มตามขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มโรงเรียน ดำเนินการดังนี้

1.1 แบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง 3 โรงเรียน และโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมือง 6 โรงเรียน

1.2 สุ่มโรงเรียนจากกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง 1 โรงเรียน และจากกลุ่มโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมือง 2 โรงเรียน

2. สุ่มนักเรียน ดำเนินการดังนี้

2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเพศชายและเพศหญิง

2.2 กำหนดอัตราส่วนของประชากรกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ โรเบิร์ต วี เครจซี่ (Robert V. Krejcie. 1970 : 607 - 610)

2.3 สุ่มจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมดของแต่ละโรงเรียนได้เพศชาย 235 คน เพศหญิง 329 คน รวมจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 564 คน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มประชากร เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามเพศและเขตที่ตั้งของโรงเรียน

โรงเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
<u>ในเขตอำเภอเมือง</u>						
1. ลำปางกัลยาณี	44	36	355	193	399	229
รวม	44	36	355	193	399	229
<u>นอกเขตอำเภอเมือง</u>						
2. เกาะควาวิทยาคม	119	87	70	67	189	154
3. แจ้ห่มวิทยา	175	112	87	69	262	181
รวม	294	199	157	136	451	335
รวมทั้งสิ้น	338	235	512	329	850	564

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยศึกษาจากปริญญานิพนธ์และหนังสือที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง นอกจากนี้ยังได้สร้างแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) ไปสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพและวิชาสามัญ จำนวน 200 คน และสอบถามผู้อำนวยการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว ครูสอนวิชาอาชีพและครูสอนวิชาสามัญ จำนวน 131 คน จากโรงเรียนที่สอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ตั้งในเขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมือง รวมทั้งโรงเรียนราษฎร์

และโรงเรียนรัฐบาล เพื่อสอบถามถึงสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนทุกแผนการเรียน แล้วนำคำตอบที่ได้ไปเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ เนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เช่น เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เขตที่ตั้งของโรงเรียนและการเลือกแผนการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 ฉบับ และองค์ประกอบของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 ฉบับ สร้างแบบสอบถามให้ตอบ 2 คำตอบ คือใช่และไม่ใช่ ซึ่งแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านส่วนตัว หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นความถนัด ความสนใจและเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน เช่น เกียรติยศชื่อเสียง ลักษณะงานและความก้าวหน้าที่ต้องการได้รับความจำเป็นส่วนตัว รายได้หรือค่าตอบแทนที่ต้องการได้รับและโอกาสในการศึกษาต่อ เป็นต้น
2. ด้านครอบครัว หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นบุคคล สิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น ความคิดเห็นและการสนับสนุนของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ ภูมิฐานะ ความจำเป็นที่ต้องช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพ เกียรติยศชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล เป็นต้น
3. ด้านโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นบุคลากร สิ่งแวดล้อมและความพร้อมในการเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพของโรงเรียน เช่น การสนับสนุนของผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาและครูประจำวิชาให้เลือกเรียนแผนการเรียนบางแผน มีครูผู้สอนที่มีความรู้ความชำนาญโดยตรง มีอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ หรือมีแหล่งวิทยากรหรือสถานศึกษาของรัฐบาล สถานประกอบการของเอกชนและสถานประกอบอาชีพอิสระของผู้ปกครองที่นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ เป็นต้น

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพและการพัฒนาอาชีพ และนิยามปฏิบัติการ
2. ศึกษาหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียน และการเลือกอาชีพ รวมทั้งการสำรวจปัญหาการเลือกแผนการเรียน จากการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามปลายเปิดของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. สร้างแบบสอบถามปลายเปิด ไปสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครูและผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลำปาง จำนวนทั้งหมด 331 คน

5. นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดที่มีคนตอบมากในกลุ่ม ศึกษาพฤติกรรมการเลือก และการพัฒนาอาชีพนำมานิยามปฏิบัติการเป็นโครงสร้างของแบบสอบถามมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ปลายปิด ในลักษณะให้ตอบระหว่าง 2 คำตอบ (Dichotomous) คือใช่และไม่ใช่

6. นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปหาความแม่นยำเชิงประจักษ์ (Face validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านแผนการเรียน อาจารย์ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย รศ. บุญเชิด ภิณโณนันตพงษ์ และอาจารย์เนเนแนวในจังหวัดลำปาง 7 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ ภาษาและสำนวน จากนั้นนำมาปรับปรุงเป็นแบบสอบถาม

ตัวอย่างแบบสอบถามองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาชีพ

- คำชี้แจง 1. ข้อความในแบบสอบถามต่อไปนี้ต้องการทราบว่าอะไรเป็นสาเหตุของการเลือก แผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนโปรดอ่านข้อความอย่างรอบคอบแล้วจึงตอบตาม ความเป็นจริง
2. เมื่อพิจารณาแล้วให้นักเรียนตอบในช่องกระต่ายคำตอบลงในช่องที่ต้องการ จะมีช่อง ให้เลือกคำตอบ 2 ช่อง คือ ใช่ และไม่ใช่
- "ใช่" หมายความว่า ข้อความนั้นเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนโดยตรง
- "ไม่ใช่" หมายความว่า ข้อความนั้นเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนน้อยมาก

องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
<u>ด้านส่วนตัว</u> นักเรียนมีความถนัดที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
<u>ด้านครอบครัว</u> บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้แนะนำให้เลือกการเรียนวิชาอาชีพ		
<u>ด้านโรงเรียน</u> โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่นักเรียนต้องการเรียน		

ตัวอย่างแบบสอบถามองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
<u>ด้านส่วนตัว</u> นักเรียนไม่สนใจที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
<u>ด้านครอบครัว</u> บิดามารดาไม่มีเงินเพียงพอที่จะให้นักเรียนใช้จ่ายในการเรียน แผนการเรียนวิชาอาชีพ		
<u>ด้านโรงเรียน</u> อาจารย์ในโรงเรียนไม่สนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนแผนการเรียน วิชาอาชีพ		

7. นำแบบสอบถามไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดลำปาง จำนวน 131 คน ตอบ จากนั้นนำคะแนนของแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20 : K - R 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามสาเหตุของการเลือกเท่ากับ .74 และความเชื่อมั่นแบบสอบถามสาเหตุของการไม่เลือกเท่ากับ .71

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดการกับข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่หาคุณภาพแล้วไปให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ
2. คัดเลือกแบบสอบถามที่นักเรียนเขียนตอบครบถ้วนมาตรวจให้คะแนน
3. นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ของข้อมูลแต่ละข้อแล้วคำนวณเป็นค่าร้อยละ และทดสอบค่าไคสแควร์ ใช้สูตร The Friedman Two - Way Analysis of Variance เพื่อจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพ
4. จัดแยกแบบสอบถามตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียน นำมาศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพอันดับ 1 กับตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้ไคสแควร์ (Chi - Square test of independence)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม คือ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวน

1.1 ค่าเฉลี่ย (ยูสุรี วงศ์วิริยะ 2527 : 42)

$$\text{ใช้สูตร } \bar{X} = \frac{\sum fx}{\sum f}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

f แทน ความถี่

$\sum fx$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน

$\sum f$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด (N)

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ยูศิริ วงศ์รัตนะ 2527 : 80)

$$\text{ใช้สูตร } S = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ความแปรปรวน (ยูศิริ วงศ์รัตนะ 2527 : 82)

$$\text{ใช้สูตร } S^2 = \frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวน

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20 : K - R 20)

สูตร K - R 20 (ไพศาล หวังพานิช 2526 : 177)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมดของแบบสอบถาม

p แทน สัดส่วนระหว่างจำนวนคนตอบถูกกับจำนวนคนตอบทั้งหมด

q แทน สัดส่วนระหว่างจำนวนคนตอบผิดกับจำนวนคนตอบทั้งหมด

S^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถาม

3. การหาค่าร้อยละ

4. การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi - Square test of independence)

ใช้สูตร (คู่มือ วังศรีตะนะ 2527 : 227)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่าไคสแควร์

O แทน ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต

E แทน ค่าความถี่ที่คาดหวังหรือความถี่ที่ได้ตามทฤษฎี

หาค่า E ที่คู่กับ O แต่ละตัวจากสูตร

$$E = \frac{R \times C}{N}$$

เมื่อ R คือ ผลรวมของความถี่ในแถวนั้น

C คือ ผลรวมของความถี่ในคอลัมน์นั้น

N คือ ผลรวมของความถี่ทั้งหมด

หาค่า df โดยใช้สูตร $df = (C - 1) (R - 1)$

เมื่อ C คือ จำนวนคอลัมน์ของข้อมูลหรือจำนวนตัวแปรที่เป็นช่องตั้ง
(Column)

R คือ จำนวนแถวของข้อมูลหรือจำนวนตัวแปรที่เป็นแถว (Row)

5. การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi - Square test)

ใช้สูตร The Friedman Two - Way Analysis of Variance

(Cohen & Holliday 1979 : 166 - 168)

$$X_r^2 = \frac{12H}{NK(K+1)} - 3N(K+1)$$

เมื่อ X_r^2 แทน ค่าไคสแควร์ (Friedman Two - Way Analysis of Variance)

N แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง, จำนวนข้อมูล

K แทน จำนวนคอลัมน์

R^2 แทน ผลรวมของอันดับยกกำลังสอง

H แทน ผลบวกของผลรวมแต่ละอันดับยกกำลังสอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
x^2	แทน ค่าไคสแควร์เพื่อทดสอบความเป็นอิสระ
x^2_r	แทน ค่าไคสแควร์เพื่อจัดอันดับความสำคัญ
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ
K	แทน จำนวนคอลัมน์
R^2	แทน ค่าผลรวมของอันดับยกกำลังสอง
H	แทน ค่าผลบวกของผลรวมแต่ละอันดับยกกำลังสอง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสี่ตอนคือ

ตอนที่หนึ่ง รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามตอนที่หนึ่ง

ตอนที่สอง การวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียน

ตอนที่สาม การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียน จำแนกตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ตอนที่สี่ การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียน จำแนกตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่หนึ่ง รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1
 ดังแสดงในตาราง 3 ตาราง 4 และตาราง 5

ตาราง 3 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่เลือกและไม่เลือกแผนการเรียน
 วิชาอาชีพ จำแนกตามเพศและเขตที่ตั้งของโรงเรียน

โรงเรียน	เลือก			ไม่เลือก			รวม
	แผนการเรียนวิชาอาชีพ			แผนการเรียนวิชาอาชีพ			
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
<u>ในเขตอำเภอเมือง</u>							
1. ลำปางกัลยาณี	18	85	103	18	108	126	229
รวม	18	85	103	18	108	126	229
<u>นอกเขตอำเภอเมือง</u>							
2. แจ่มวิทยา	85	22	107	27	47	74	181
3. เกาะคาวิทยาคม	70	14	84	17	53	70	154
รวม	155	36	191	44	100	144	335
รวมทั้งสิ้น	173	121	294	62	208	270	564

ตาราง 4 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพจำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	173	58.8
หญิง	121	41.2
รวม	294	100
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
สูง	6	2.1
ปานกลาง	240	81.6
ต่ำ	48	16.3
รวม	294	100
3. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว		
สูง	15	5.1
ปานกลาง	62	21.1
ต่ำ	217	73.8
รวม	294	100
4. เขตที่ตั้งของโรงเรียน		
ในเขตอำเภอเมือง	103	35.0
นอกเขตอำเภอเมือง	191	65.0
รวม	294	100

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

1. เพศ มีนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิงเล็กน้อย (เพศชายร้อยละ 58.8 เพศหญิงร้อยละ 41.2)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีอยู่ประมาณร้อยละ 2.1, 81.6 และ 16.3 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
3. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นักเรียนที่มาจากบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ปานกลาง และต่ำ มีอยู่ประมาณร้อยละ 5.1, 21.1 และ 73.8 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ
4. เขตที่ตั้งของโรงเรียน นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองมัญ ร้อยละ 35 และนักเรียนที่เรียนอยู่นอกเขตอำเภอเมืองมัญร้อยละ 65 แสดงว่าใช้นักเรียนในเขต อำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมืองในอัตราส่วน 1 : 2

ตาราง 5 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพจำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	62	23.0
หญิง	208	77.0
รวม	270	100.0
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
สูง	43	15.9
ปานกลาง	218	80.7
ต่ำ	9	3.3
รวม	270	99.9
3. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว		
สูง	28	10.4
ปานกลาง	102	37.8
ต่ำ	140	51.8
รวม	270	100
4. เขตที่ตั้งของโรงเรียน		
ในเขตอำเภอเมือง	126	46.7
นอกเขตอำเภอเมือง	144	53.3
รวม	270	100

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพ
จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาค้างนี้

1. เพศ มีนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชายในอัตราส่วนประมาณ 3 : 1 (เพศหญิง
ร้อยละ 77 เพศชายร้อยละ 23)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
มีอยู่ประมาณร้อยละ 15.9, 80.7 และ 3.3 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนปานกลาง

3. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นักเรียนที่มาจากบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง
ปานกลาง และต่ำ มีอยู่ประมาณร้อยละ 10.4, 37.6 และ 51.8 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่
มีบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ

4. เขตที่ตั้งของโรงเรียน นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองมีอยู่ ...
ร้อยละ 46.7 และนักเรียนที่เรียนอยู่นอกเขตอำเภอเมืองมีอยู่ร้อยละ 53.3 แสดงว่าใช้นักเรียนใน
เขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมืองในอัตราส่วนใกล้เคียงกัน

ตอนที่สอง ในการวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุใน
การเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนครั้งนี้ ได้ทำการทดสอบโดยใช้ไคสแควร์
(χ^2) ใช้สูตร The Friedman Two - Way Analysis of Variance ปรากฏผลดังตาราง 6
และตาราง 7

ตาราง 6 อันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

องค์ประกอบ	ผลรวมของอันดับ (R)	อันดับที่
ด้านส่วนตัว	347 ^{**}	1
ด้านครอบครัว	818 ^{**}	3
ด้านโรงเรียน	599 ^{**}	2

^{**}มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$\chi^2_{\text{F}} = 377.8979 \quad N = 294 \quad K = 3$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนอยู่ในอันดับที่ต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเลือกองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นอันดับ 1 ด้านโรงเรียนเป็นอันดับ 2 และด้านครอบครัวเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 7 อันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

องค์ประกอบ	ผลรวมของอันดับ (R)	อันดับที่
ด้านส่วนตัว	481**	1
ด้านครอบครัว	496**	2
ด้านโรงเรียน	643**	3

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$\chi^2 = 59.36 \quad N = 270 \quad K = 3$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 7 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนอยู่ในอันดับที่ต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเลือกองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นอันดับ 1 ด้านครอบครัวเป็นอันดับ 2 และด้านโรงเรียนเป็นอันดับสุดท้าย

ตอนที่สาม ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียน ตามตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียนครั้งนี้ ได้ทำการทดสอบโดยใช้ไคสแควร์ (χ^2) แบบ Test of independence ปรากฏผลดัง ตาราง 8 ตาราง 9 ตาราง 10 และตาราง 11

ตาราง 8 การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1 กับเพศ

เพศ	องค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1			χ^2
	ด้านส่วนตัว	ด้านครอบครัว	ด้านโรงเรียน	
ชาย	140	5	28	3.97336
หญิง	107	4	10	

$$\chi^2 (.01, 2) = 5.991$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 8 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเพศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แสดงว่านักเรียนชายและหญิงเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

ตาราง 9 การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	องค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1			χ^2
	ด้านส่วนตัว	ด้านครอบครัว	ด้านโรงเรียน	
สูง	5	-	1	0.73484
กลาง	201	7	32	
ต่ำ	41	2	5	

$$\chi^2 (.01, 4) = 9.488$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 9 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

ตาราง 10 การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1
กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	องค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1			χ^2
	ด้านส่วนตัว	ด้านครอบครัว	ด้านโรงเรียน	
สูง	13	-	2	1.18
กลาง	50	2	10	
ต่ำ	184	7	26	

$$\chi^2 (.01, 4) = 9.488$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 10 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานแสดงว่า นักเรียนที่มาจากบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1 กับเขตที่ตั้งของโรงเรียน

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	องค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1			χ^2
	ด้านส่วนตัว	ด้านครอบครัว	ด้านโรงเรียน	
ในเขตอำเภอเมือง	87	4	12	0.55334
นอกเขตอำเภอเมือง	160	5	26	

$$\chi^2 (.01, 2) = 5.991$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 11 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเขตที่ตั้งของโรงเรียนซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน แสดงว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองเลือกแผนการเรียนอาชีพคล้ายคลึงกัน

ตอนที่สี่ ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน ตามตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียนครั้งนี้ ได้ทำการทดสอบโดยใช้ไคสแควร์ (χ^2) แบบ Test of independence ปรากฏผลดังตาราง 12 ตาราง 13 ตาราง 14 และตาราง 15

ตาราง 12 การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1 กับเพศ

เพศ	องค์ประกอบของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1			χ^2
	ด้านส่วนตัว	ด้านครอบครัว	ด้านโรงเรียน	
ชาย	22	30	10	3.25065
หญิง	96	92	20	

$$\chi^2 (.01, 2) = 5.991$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 12 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเพศซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แสดงว่า นักเรียนชายและหญิงไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	องค์ประกอบของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1			χ^2
	ด้านส่วนตัว	ด้านครอบครัว	ด้านโรงเรียน	
สูง	22	14	7	4.49141
กลาง	91	105	22	
ต่ำ	5	3	1	

$$\chi^2 (.01, 4) = 9.488$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 13 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1
กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	องค์ประกอบของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1			χ^2
	ด้านส่วนตัว	ด้านครอบครัว	ด้านโรงเรียน	
สูง	14	4	10	24.71656
กลาง	47	48	7	
ต่ำ	57	70	13	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $\chi^2 (.01, 4) = 9.488$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 14 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือก
แผนการเรียนวิชาอาชีพขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน แสดงว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันไม่เลือก
แผนการเรียนวิชาอาชีพแตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1 กับเขตที่ตั้งของโรงเรียน

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	องค์ประกอบของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1			χ^2
	ด้านส่วนตัว	ด้านครอบครัว	ด้านโรงเรียน	
ในเขตอำเภอเมือง	70	43	13	14.12072**
นอกเขตอำเภอเมือง	48	79	17	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $\chi^2 (.01, 2) = 5.991$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 15 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพขึ้นอยู่กับเขตที่ตั้งของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน แสดงว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพแตกต่างกัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม. 4) โรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดลำปาง ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม. 4) ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดลำปาง จำนวน 2,439 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากโรงเรียนทั้งหมดที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสุ่มโรงเรียนจากกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองและจากกลุ่มโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมือง จากนั้นสุ่มนักเรียนโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเพศชายและเพศหญิง กำหนดอัตราส่วนของประชากรกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ โรเบิร์ต วี เครจซี่ (Robert V. Krejcie. 1970 : 607 - 610) สุ่มได้เพศชาย 235 คน เพศหญิง 329 คน รวมจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 564 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7440 และองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 ฉบับ จำนวน 45 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7117 แบบสอบถามสร้างในลักษณะให้เลือกตอบระหว่าง 2 คำตอบ โดยแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่หาคุณภาพแล้วไปให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ
2. คัดเลือกแบบสอบถามที่นักเรียนเขียนตอบครบถ้วนมาตรวจให้คะแนน
3. นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ของข้อมูลแต่ละข้อแล้วคำนวณเป็นค่าร้อยละ

และทดสอบค่าไคสแควร์ ใช้สูตร The Friedman Two - Way Analysis of Variance

เพื่อจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

4. จัดแยกแบบสอบถามตามตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียน นำมาศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับ 1 กับตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้ไคสแควร์

(Chi - Square test of independence)

5. เตรียมโครงการ (Design) และให้ Code กับตัวแปรทั้งหมดที่ศึกษาเพื่อการเจาะบัตรและใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณค่าสถิติต่อไป

6. ผลที่ได้จากการป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ นำเสนอในบทสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนในจังหวัดลำปาง เรียงตามลำดับคือ ด้านส่วนตัว ด้านโรงเรียน และด้านครอบครัว

2. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ของนักเรียนในจังหวัดลำปาง เรียงตามลำดับคือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน

3. การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนในจังหวัดลำปางตามตัวแปรที่ศึกษา

3.1 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเพศ แสดงว่า นักเรียนชายและหญิงเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

3.2 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

3.3 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว แสดงว่า นักเรียนที่มาจากบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

3.4 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเขตที่ตั้งของโรงเรียน แสดงว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

4. การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนในจังหวัดลำปางตามตัวแปรที่ศึกษา

4.1 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเพศ แสดงว่า นักเรียนชายและหญิงไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

4.2 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน

4.3 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพแตกต่างกัน

4.4 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพขึ้นอยู่กับเขตที่ตั้งของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมืองไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลออกเป็นดังนี้ คือ

1. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

องค์ประกอบด้านส่วนตัว นักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็น

อันดับ 1 ซึ่งหมายความว่า ความถนัด ความสนใจ ความสามารถตลอดจนเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง ลักษณะงาน และความก้าวหน้าที่ต้องการได้รับ ความจำเป็นส่วนตัว รายได้และโอกาสในการศึกษาถือเป็นสาเหตุสำคัญต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญถึง แนนหนา (บุญถึง แนนหนา 2517 : 25) ที่พบว่า เหตุผลสำคัญในการเลือกอาชีพของเด็กนักเรียนในระดับ ม.ศ.3 และ ม.ศ.5 ทุกเขตภาคของประเทศ คือโอกาสที่จะมีงานทำเมื่อเรียนจบและความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เป็รื่อง จันดา (เป็รื่อง จันดา 2519 : 96) ที่พบว่าเหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกอาชีพของนักเรียนส่วนมากคือความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ และประสงค์ บุญพรวงค์ (ประสงค์ บุญพรวงค์ 2524 : 84 - 85) พบว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุดคือองค์ประกอบด้านเกียรติยศชื่อเสียง ส่วนองค์ประกอบด้านลักษณะของงานและความก้าวหน้า ความถนัดความสนใจและเหตุผลส่วนตัว ความจำเป็น รายได้และด้านบุคคลมีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ นอกจากนี้ ฤกษ์นา วงษาสันต์ (ฤกษ์นา วงษาสันต์ 2524 : 31) พบว่า นักเรียนตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนด้วยตนเองมากที่สุด และ สุวิมล คีลัน (สุวิมล คีลัน 2526 : 91 - 92) พบว่า องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจสำคัญต่อการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดคือด้านลักษณะของงาน

ที่มีความต้องการความก้าวหน้าเร็ว และมีความสำคัญรองลงมาคือ ด้านความจำเป็น เหตุผลส่วนตัว รายได้ที่ต้องการได้รับ เกียรติยศชื่อเสียงและด้านบุคคลตามลำดับ

องค์ประกอบด้านโรงเรียน นักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านโรงเรียน เป็นอันดับที่ 2 ซึ่งหมายความว่า บุคลากร สิ่งแวดล้อม และความพร้อมในการเปิดแผนการเรียน วิชาอาชีพของโรงเรียน เช่น การสนับสนุนของผู้บริหาร มีครูที่มีความรู้ความชำนาญโดยตรง มีอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่หรือมีแหล่งประกอบการที่นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ มีอิทธิพลต่อการเลือกแผน การเรียนวิชาอาชีพรองจากความถนัด ความสนใจ ความสามารถตลอดจนเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในจังหวัดลำปางในปัจจุบันคือนักเรียนจะเลือกเรียน แผนการเรียนวิชาอาชีพสาขาใดก็จะดูองค์ประกอบด้านโรงเรียน และความพร้อมของโรงเรียน เป็นสำคัญรองจากองค์ประกอบด้านส่วนตัว

องค์ประกอบด้านครอบครัว นักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านครอบครัว เป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งหมายความว่า บุคคลและสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น ความคิดเห็นและการสนับสนุนของบิดามารดา ญาติพี่น้องหรือผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครองไม่ใช่สาเหตุสำคัญต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

2. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

องค์ประกอบด้านส่วนตัว นักเรียนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านส่วนตัว เป็นอันดับ 1 เช่นเดียวกับนักเรียนกลุ่มที่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ซึ่งเป็นการแสดงได้ชัดเจนว่า องค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นเหตุผลสำคัญในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียน

องค์ประกอบด้านครอบครัว นักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านครอบครัว เป็นอันดับที่ 2 ซึ่งหมายความว่านักเรียนได้รับอิทธิพลจากบุคคลและสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของ ครอบครัว เช่น ความคิดเห็นและการสนับสนุนของบิดามารดา ญาติพี่น้องหรือผู้ปกครอง ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง ตลอดจนทัศนคติและความคาดหวัง ด้านอาชีพที่มีอิทธิพลหรือเป็นสาเหตุสำคัญต่อการเลือกแผนการเรียน

องค์ประกอบด้านโรงเรียน นักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านโรงเรียน เป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งหมายความว่าบุคลากร สิ่งแวดล้อม และความพร้อมในการเปิดแผนการเรียน วิชาอาชีพของโรงเรียน เช่น การสนับสนุนของผู้บริหาร มีครูที่มีความรู้ความชำนาญโดยตรง

มีอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่หรือมีแหล่งประกอบการที่นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ ไม่ใช่สาเหตุสำคัญมากนักของการที่นักเรียนไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

3. การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนในจังหวัดลำปางตามตัวแปรที่ศึกษา

3.1 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเพศ แสดงว่า นักเรียนชายและหญิงเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน และขัดแย้งกับผลการวิจัยของ สุวิมล คีตัน (สุวิมล คีตัน 2526 : 92) ที่พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนด้านเกษตรศึกษาน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการจัดการศึกษาในปัจจุบันเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกแผนการเรียนที่โรงเรียนเปิดสอนตามความสนใจ โดยสนับสนุนให้นักเรียนพิจารณาถึงความถนัด ความสนใจ และความสามารถมากกว่าคำนึงถึงความเหมาะสมด้านเพศกับแผนการเรียน ประกอบกับสภาพสังคมปัจจุบันให้ความสำคัญและความเสมอภาคทางเพศมากขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน โอกาสในการทำงาน และตลาดแรงงาน จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิงในการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

3.1 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานและขัดแย้งกับผลการวิจัยของ กฤษณา วงษาสันต์ (กฤษณา วงษาสันต์ 2524 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อการเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน และผลการวิจัยของ สุวิมล คีตัน (สุวิมล คีตัน 2526 : 93) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนด้านรายได้ที่ต้องการได้รับ ด้านเหตุผลส่วนตัวและด้านลักษณะของงานแตกต่างกัน แต่ความเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนด้านบุคคล ด้านเกษตรศึกษาน้อยและด้านความจำเป็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนไม่ได้ตั้งเกณฑ์บังคับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือระดับคะแนนกับการเลือกแผนการเรียนและในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นโรงเรียนจะให้ นักเรียนสอบวิชาบังคับและ

วิชาเลือกตามแผนการเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3.3 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว แสดงว่า นักเรียนที่มาจากบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและขัดแย้งกับผลการวิจัยของ กฤษณา วงษาสันต์ (กฤษณา วงษาสันต์ 2524 : 30) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน และผลการวิจัยของ สุวิมล คีลิน (สุวิมล คีลิน 2526 : 92) ที่พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่อปีต่างกัน มีความเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนด้านลักษณะงานแตกต่างกัน แต่ความเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนด้านบุคคล ด้านรายได้ที่พึงการได้รับ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านความจำเป็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การฝึกภาคปฏิบัติ และโรงเรียนส่วนใหญ่มีสถานที่ฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติงานในโรงเรียน ดังนั้นผู้ปกครองของนักเรียนจึงไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มสำหรับนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

3.4 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเขตที่ตั้งของโรงเรียน แสดงว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเปิดสอนแผนการเรียนวิชาอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากชุมชนหรือเจ้าของกิจการในการฝึกปฏิบัติงานในบางสาขา มีโอกาสในการทำงาน ตลอดจนความพร้อมของโรงเรียนในด้านบุคลากร สิ่งแวดล้อม โรงฝึกงาน และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ รวมทั้งสภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลำปางทั้งในอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมืองมีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน และยังมีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลำปาง ซึ่งจะมีการจัดประชุมทุกเดือนเพื่อร่วมกันแก้ไขข้อหาและพัฒนาการเรียนการสอนจึงทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพกับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมือง

4. การเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนในจังหวัดลำปางตามตัวแปรที่ศึกษา

4.1 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับเพศ แสดงว่า นักเรียนชายและหญิงไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิมล คีลัน (สุวิมล คีลัน 2526 : 92) ที่พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนด้านบุคคล ด้านรายได้ที่ต้องการได้รับ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านลักษณะงานและด้านความจำเป็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการศึกษาในปัจจุบันให้โอกาสนักเรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถโดยไม่ใช้ข้อจำกัดในเรื่องเพศเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนในแผนการเรียนต่าง ๆ จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงกับการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

4.2 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพคล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและขัดแย้งกับผลการวิจัยของ กฤษณา วงษาสันต์ (กฤษณา วงษาสันต์ 2524 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อการเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่มุ่งเรียนเพื่อสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย จึงเลือกเรียนแผนการเรียนจากหมวดวิชาสามัญมากกว่าจากหมวดวิชาอาชีพ ทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ

4.3 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและผลงานวิจัยของ กฤษณา วงษาสันต์ (กฤษณา วงษาสันต์ 2524 : 30) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน และสุวิมล คีลัน (สุวิมล คีลัน 2526 : 92) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่างก็มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านลักษณะของงานแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงต้องการให้นักเรียนเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาสามัญเพื่อที่จะสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จึงทำให้นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพแตกต่างกัน

4.4 องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพขึ้นอยู่กับ
เขตที่ตั้งของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียน
 ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมืองไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพแตกต่างกัน
 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานและผลงานวิจัยของ สมุทร นุชนารถ (สมุทร นุชนารถ 2514 : 106)
 ที่พบว่า นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสุขาภิบาลมีค่านิยมด้านชื่อเสียงเกียรติยศและความก้าวหน้า
 มากกว่ากลุ่มอื่น และกลุ่มนักเรียนที่อยู่นอกเขตมีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
 นอกจากนั้นสภาพความเป็นจริงในจังหวัดลำปางปัจจุบันนี้พบว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตอำเภอเมือง
 จะไม่นิยมเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ในขณะที่นักเรียนที่เรียนอยู่นอกเขตอำเภอเมืองบางแห่ง
 นิยมเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการประกอบอาชีพต่อไปได้ จึงทำ
 ให้นักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตอำเภอเมืองกับนอกเขตอำเภอเมืองไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ
 แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพและการแนะแนว

1.1 ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่าองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นปัจจัยสำคัญหรือ
 เป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ดังนั้นฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน
 ควรให้นักเรียนได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ในเรื่อง ความถนัด ความสามารถ และความสนใจ
 โดยสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น สำรวจความสนใจในอาชีพ
 และสำรวจบุคลิกภาพตลอดจนให้คำปรึกษาแก่นักเรียนก่อนการเลือกแผนการเรียน นอกจากนั้น
 ควรจะให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองได้มีส่วนรับรู้เกี่ยวกับหลักสูตร แผนการเรียน แนวทางการศึกษาต่อ
 และการประกอบอาชีพ ทางโรงเรียนควรติดต่อกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองจะสามารถ
 เข้าใจถึงระบบการศึกษาและลักษณะการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ได้ดียิ่งขึ้น และจะเป็นส่วนสำคัญ

ที่จะช่วยส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและการเลือกแผนการเรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 จากผลการศึกษาที่พบว่าองค์ประกอบด้านส่วนตัวที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ มีความสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและเขตที่ตั้งของโรงเรียนนั้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของครอบครัวและชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียน ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับอาจารย์แนะแนวในการจัดบริการแนะแนวอาชีพ การศึกษาต่อ และการเลือกแผนการเรียนให้ตรงเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชนตลอดจนความพร้อมของครอบครัว

1.3 ผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดลำปางควรจะได้พิจารณาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาเปิดแผนการเรียนให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด นอกจากนั้นควรจะเสนอข้อมูลที่ถูกต้องให้ครูทุกคนและทุกฝ่ายตลอดทั้งผู้ปกครองได้เข้าใจถึงประโยชน์และคุณค่าของแผนการเรียนวิชาอาชีพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวส่วนมากอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ทำให้ขาดข้อมูลสำหรับผู้มีรายได้สูงที่มีผลต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรสุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนเอกชน ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีรายได้สูงควบคู่กับนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลบ้าง ซึ่งจะช่วยให้เห็นความแตกต่างของระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบย่อยของแต่ละองค์ประกอบ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านส่วนตัวที่ผู้วิจัยศึกษาว่า องค์ประกอบใดมีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพเปรียบเทียบกับแผนการเรียนวิชาสามัญ เพื่อจะได้วิเคราะห์ถึงปัญหาในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียน

2.3 ควรศึกษาปัญหาการเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการเรียนการสอนในแผนการเรียนวิชาอาชีพ

2.4 ทวรศึกษองคัประกอบในการเลือกแผนการเรียนในจังหวัดหรือเขตการศึกษานั
เพื่อเปรียบเทียบคว้ามลัษณะเป็นอยางไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎา วงษาสันต์ ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี
โรงเรียนมัธยมศึกษา อ.เมืองอุบล จ.อุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ วทม. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2524, 43 หน้า อุดรธานี
- กิตติศักดิ์ สีนุวัณ และอรษา บุญศรี "ปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับกลาง
ระดับสูง" การศึกษาแห่งชาติ 5 : 46 - 53 มี.ย. - ก.ค. 2523
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน การจัดการศึกษาเพื่อการอาชีพของประเทศใน
ภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ : รายงานการศึกษาเปรียบเทียบ สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา 2525,
98 หน้า
- _____ กองแผนงานการศึกษา ฝ่ายวางแผนมหภาคและฝึกอบรม แผนหลักของการจัดการศึกษา
2524, 36 หน้า
- _____ กองส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ม.ป.ป.
38 หน้า
- _____ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 2525 - 2529 2524, 369 หน้า
- _____ ร่างแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529) ระดับ
มัธยมศึกษา 2525, 19 หน้า
- _____ รายงานการสัมมนาเรื่องการวิจัยเชิงคุณภาพกับปัญหาการศึกษา โครงการพัฒนาสังคมศาสตร์
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2523, 273 หน้า
- _____ รายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา จังหวัดลำปาง
2524, 67 หน้า
- _____ รายงานผลการวิจัย องค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2523, 171 หน้า
- _____ รายงานการติดตามผลและประเมินผลโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม
2517, หน้า 8 - 11

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สถิติวิเคราะห์และแผนภาพชุดที่ 3 : การเรียนต่อ
ระดับมัธยมศึกษาและสัดส่วนของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ระดับมัธยมศึกษาของรัฐต่อเอกชน ปีการศึกษา
2524 ห้างหุ้นส่วนจำกัด พันนี้พับลิชชิง 2526, 63 หน้า

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529 2525, 433 หน้า

_____ กองวางแผนประชากรและกำลังคน แผนพัฒนากำลังคน 2525 - 2529 2524,
ไม่มีเลขหน้า

_____ การกำหนดนโยบายด้านการมีงานทำ ค่าจ้างและสวัสดิภาพแรงงานในแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525 - 2529) 2523, 82 หน้า

จิรินทร์ ประสงค์สม "การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย" วิจัยและวัดผล '27
ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 2527, หน้า 162 - 164

✓ จิตรอารี เนตรหิน การเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
มัธยมแบบประสม ภาคการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2513 ปริญญาทิพย์ กศ.ม. วิทยาลัย
วิชาการศึกษา. ประสานมิตร 2513, 102 หน้า อัดสำเนา

จิรินทร์ บุญชุ่ม การศึกษาปัญหาการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของ
โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2525,
121 หน้า อัดสำเนา

จำเนียร ช่างโฮติ และคณะ ข้อเสนอแนะทางอาชีพ บริษัทโปรเฟสชันแนล พับลิชชิง จำกัด
2525, 238 หน้า

ฉวี จ้อยสำเภา ความปรารถนา ด้านการศึกษา สังคมและส่วนตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ปริญญาทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2520, 262 หน้า อัดสำเนา

✓ ฉวีวงศ์ คัมภีร์พันธุ์ การศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียนที่เลือกแผนการเรียนวิชาสามัญ
และวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 173 หน้า อัดสำเนา

- ✓ ฉวีวรรณ แพทย์ศรีวงศ์ การสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2513 วิทยานิพนธ์ ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513,
 83 หน้า อัดสำเนา
- ✓ เฉลิมชัย อุบลพงษ์ การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้น ม.ศ.3
และบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมในจังหวัดชัยนาท ปรินญาณิพนธ์
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 104 หน้า อัดสำเนา
- ชม ภูมิภาค และคณะ การศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม บทความวิฤกระบายเสียงชุดการ
ศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย เจริญวิทย์การพิมพ์ 2526,
 148 หน้า
- ชวน หลีกภัย "บรรยายพิเศษในพิธีวางศิลาฤกษ์ ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพ" การศึกษาและวัฒนธรรม
 หน้า 1, บริษัทประชาชนจำกัด, 2526
- ชวลิต บางณรงค์ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพระนครและต่างจังหวัด
ปีการศึกษา 2514 วิทยานิพนธ์ ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 102 หน้า
 อัดสำเนา
- ชูติธัมม์ วัชรวัธกุล การศึกษาค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
จังหวัดราชบุรี ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523,
 182 หน้า อัดสำเนา
- ✓ ชูเกียรติ ลิ้มสุวรรณ องค์ประกอบที่มีผลต่อการเลือกอาชีพช่างกลของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย-
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 112 หน้า อัดสำเนา
- ชูศรี วงศ์รัตนะ สถิติเพื่อการวิจัย โรงพิมพ์เจริญผล 2525, 252 หน้า
- _____ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 123 หน้า
- ไชยพร ดันดีจิตานนท์ สภาพการเรียนรู้การสอนวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในเขตการศึกษา 8 วิทยานิพนธ์ ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2525, 199 หน้า อัดสำเนา

ณรงค์ศักดิ์ คิตโศคา การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจและความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ปีการศึกษา 2515 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมสายสามัญ จังหวัดสกลนคร ปรินทิพย์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 107 หน้า อัดสำเนา

ณัฐภา สรรพศรี แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต วิทยานิพนธ์ ก.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 198 หน้า อัดสำเนา

ทัศน์ีย์ บุศราทิจ ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือ

ปรินทิพย์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 140 หน้า อัดสำเนา
ธัญ แสงศักดิ์ "การอาชีวศึกษาเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของชาติ" การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 2521, หน้า 65 - 78

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกวิชาสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ปีการศึกษา 2512 ปรินทิพย์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 180 หน้า อัดสำเนา

ธำรง บัวศรี "การศึกษาเพื่องานอาชีพในโรงเรียนประถมและมัธยม" การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 2521, หน้า 5 - 15

ธิดารัตน์ บุญนุษ ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 102 หน้า อัดสำเนา

นาคล ศุ่มประวัติ ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร วิทยานิพนธ์ ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 78 หน้า อัดสำเนา

แนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม แนะแนวสัมพันธ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 : สิงหาคม, 2527

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎีและการประยุกต์

ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พิมพ์ครั้งที่ 2 2521 ข, 415 หน้า

เอกสารประกอบการสอนสถิติการศึกษา ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521. ก, 128 หน้า

✓ บุญถึง แนนหนา การศึกษาเรื่องการเลือกอาชีพและเหตุผลในการเลือกอาชีพ ของกลุ่มตัวอย่าง
นักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ม.ศ. 5 ทุกภาคของประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2517, 27 หน้า

ประจวบ ประภาวงศ์ การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจ และความต้องการใน
การเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้น ม.ศ. 3 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียน
สายสามัญ จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญาโท ภาศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2516, 107 หน้า อุดสาเนา

ประสงค์ บุญพรวงศ์ การศึกษาองค์ประกอบในการเลือก^{แนว}การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี วิทยานิพนธ์ ภาศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 2524, 114 หน้า อุดสาเนา

เปื้อง จันดา การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคเหนือ ปริญญาโท ภาศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2519, 144 หน้า อุดสาเนา

แพ็ส หันนาคินทร์ การมัธยมศึกษา พิชญโลก โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พิชญโลก 2521, 282 หน้า

พรรณี ชูทัย เจนจิต จิตวิทยาการเรียนการสอน วารุณีการพิมพ์ 2523, 266 หน้า

พรรณราย นิมขุนทด ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 102 หน้า
 อุดสาเนา

✓ พล แสงสว่าง การศึกษาองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไทยมุสลิม
ชั้นประถมปีที่ 7 ในจังหวัดยะลา ปริญญาโท ภาศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 2521, 58 หน้า อุดสาเนา

พันธุ์ชัย วิทโค โครงการทดลองเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการทำงาน เพื่อพัฒนาค่านิยมทาง
อาชีพของเยาวชน วิจัยสนเทศ ปีที่ 4 : ฉบับที่ 40 มกราคม, 2527

หุ้ม ชำเกลี้ยง แนวโน้มในการที่จะออกไปประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
แผนกเกษตรกรรม พ.ศ. 2519 วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522,
 77 หน้า อัดสำเนา

มะเคื้อ เสมา "กิจกรรมแนะแนว" วารสารแนะแนว 14(65) : 35 - 41, 2522

_____ "เหตุผลในการศึกษาต่อและเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ" วิทยาทาย 1 : 46 - 49
 มกราคม - มีนาคม, 2520

มารศรี กองเกตุ ผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดาที่มีต่อ
การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 2524, 96 หน้า อัดสำเนา

เมธินันท์ ภิญโญ การศึกษาองค์ประกอบของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายในภาคเหนือ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2521, 88 หน้า อัดสำเนา

รัตนา เทพชลไชย การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2513 วิทยานิพนธ์ คบ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514,
 87 หน้า อัดสำเนา

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 94 ตอนที่ 31 หน้า 337 - 341, 2520

ราตรี รุ่งโรจน์ดี การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2515, 106 หน้า อัดสำเนา

ล้วน - อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 287 หน้า

✓ ลัดดา สุวรรณรัตน์ แรงจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพ และความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพ
ของนักเรียนในโรงเรียนประเภทช่างอุตสาหกรรม วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย
 วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2512, 117 หน้า อัดสำเนา

วิชัย ทรัพย์มี การแนะแนวอาชีพ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 136 หน้า

วัชร ทรัพย์มี การแนะแนวในโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2523, 149 หน้า

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน ไทยวัฒนาพานิช 2522,
354 หน้า

วารุณี อัสธีรวัฒน์ ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 ในภาคเหนือ
ของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 135 หน้า อัครสำเนา
วิชาการ, กรม ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ เอกสารประกอบการแนะแนว ชุดการแนะแนวอาชีพ
2526, 282 หน้า

คู่มือการแนะแนว ชุดที่ 5 โลกกว้างทางอาชีพ 2523, 579 หน้า

วิชาการ, กรม คู่มือหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 โรงพิมพ์
กรมยุทธศึกษาทหารบก 2518, 98 หน้า หน้าคำนำ

วิชาการ, กรม กองวิจัยทางการศึกษา รายงานการวิจัยการศึกษาสถานภาพของการจัดแผนการเรียน
วิชาชีพและการใช้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 2523, 30 หน้า

วิชาการ, กรม สำนักงานทดสอบทางการศึกษา รายงานโครงการประเมินมาตรฐานทางการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประจำปีการศึกษา 2524 2525, 432 หน้า

วิรุพธ วิเชียรโชติ เทคนิคการวิจัยทางจิตวิทยาและการศึกษา โรงพิมพ์คุณพินอักษรกิจ
2527, 623 หน้า

สามัญศึกษา, กรม กองแผนงาน จำนวนห้องเรียน นักเรียน ครูและการโรง โรงเรียนมัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2527 ฝ่ายสถิติวิเคราะห์และวิจัย ธันวาคม 2527, 185 หน้า

สิริรักษ์ จินดากุล การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในพระนครกับต่างจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509,
145 หน้า อัครสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 บริษัทรุ่งศิลป์
การพิมพ์ 2523, 103 หน้า

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โรงพิมพ์จุรัสสา 2524,
314 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง การวางแผนและการจัดการทางการศึกษา
2526, 566 หน้า

สนั่น ประจักษ์จิตร การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกอาชีพของ
นักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2514 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานศิริ 2515, 134 หน้า อุดลำนเา

✓ สมพงษ์ มั่นระวัง การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน
ชั้น ม.ศ. 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2513, 161 หน้า อุดลำนเา

✓ สมพงษ์ อาภาพันธุ์ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 138 หน้า อุดลำนเา

สมุท ร ชุขนาถ ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปีการศึกษา 2513 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2514, 144 หน้า อุดลำนเา

✓ สวัสดิ์ บันเทิงสุข การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัย วิชาการศึกษา ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2510, 227 หน้า อุดลำนเา

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร "แนะแนวการศึกษาหาทางอาชีพ" คู่มือแนะแนวการศึกษาหาทางอาชีพ
อักษรเจริญทัศน์ 2520, 232 หน้า

_____ "วิธีแนะแนวในการเลือกอาชีพ" วารสารแนะแนว 14(67) : 48 - 65, 2523
สามัญศึกษา, กรม คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
_____ โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 วิชาอาชีพ 1 (วช 1)

กลุ่มวิชาเกษตรกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม ช่างอุตสาหกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม
พิมพ์ที่ฝ่ายนิเทศการสอนมัธยม หน่วยศึกษานิเทศก์ 2527, 70 หน้า

สุคใจ เหล่าสุนทร "การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา" วิทยจารย์ 4(6) :
41 - 48 สิงหาคม 2509

สุดใจ เหล่าสุนทร "การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยม" เอกสารการวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะ
วิชาสังคมจิตวิทยา ทยอ. 2510, 152 หน้า

1. สุกตรา ดันดีสิปกร การศึกษาของประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาที่พยายาล
ในโรงเรียนพยายาลสังกัดกระทรวงกลาโหม วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2524, 160 หน้า อัดสำเนา

สุวิมล คิลัน การศึกษาของประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526, 111 หน้า อัดสำเนา

หวัน ประธาน การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ ความสนใจ และความต้องการในการเลือก
อาชีพของนักเรียน ม.ศ. 3 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยมสายสามัญ
จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2515 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2516, 95 หน้า อัดสำเนา

อรรรรณ ประคองเวช การสำรวจบ่งชี้การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในเขตการศึกษา 6 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2521, 55 หน้า อัดสำเนา

อรอร ชื่นศิริ การเลือกสาขาวิชาทางอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาต่อของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ในพระนคร พ.ศ. 2509 วิทยานิพนธ์ คม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510 ม 49 หน้า อัดสำเนา

อนันต์ อนันตรังสี หลักการแนะแนว โอเดียนสโตร์ 2517, 178 หน้า

อารียา เกตศรีเมฆ ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในจังหวัดพระนคร
 วิทยานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 49 หน้า

Anastasi, Ann Psychological Testing. 3rd ed., London, Macmillan,
 1968. 665 p.

Channay, Reeca. "Vocational Values of Children ad They Relate to
 Economic Community Grade Level, Sex, and Parental Level,"
Dissertation Abstracts : A 69 : 2957 - 2959, March - April, 1969.

- Click, Powers Betty. "The Relationship of Occupational Aspirations and Expectations to Selected Personal, Family, Community, and School Related Factors," Dissertation Abstracts International. 35(4) : 2137 - A, October, 1974.
- Cohen, Louis and Holliday, Michael. Statistics for Education and Physical Education. London, Harper & Row Ltd., 1979. 263 p.
- Cook, Walter Roy, "Factors Associated with the Occupational Choices of Young Man," Dissertation Abstracts. 28(2) : 799 August, 1967.
- Crawford, Ronald Guard. "Family Characteristics and Choice of Alternative Educational Programs," Dissertation Abstracts International. 38(4) 1770 - A, October, 1977.
- Eaddy, Vanik Silas. "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," Dissertation Abstracts. 29(9) : 2958 - 2959 March, 1969.
- Empey, Lar Mar T. "Social Class and Occupational Aspiration : A Comparison of Absolute and Relation Measurement," American Sociological Review. December, 1956.
- Erdman, Robert Lee. "Vocational Choices of Adolescent Mentally Retarded Boys," Dissertation Abstracts. 17(11) : 2497 November, 1957.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 3 rd.ed., New York, McGraw-Hill Book Company, 1971. 496 p.
- Hoppock, Robert. Occupational Information. McGraw-Hill Book Company, Inc., New York, 1967. 598 p.
- James Clack, Ronald. "Occupational Prestige and Vocational Choices," Dissertation Abstracts. 3(8) : 3868 - A February, 1970.
- Johnie, Jr. Maryes. "A Comparative Analysis of the Basic and Occupational Community College Students," Dissertation Abstracts. 35(7) : 4179 - A, January, 1974.
- Moser, W.E. "Vocational Preference as Relates to Mental Ability," Occupations. 28 : 460 - 461, April, 1965.
- Ozoglus, Suleyman Cetin. "A Comparision of Occupational Choices of Achieving and Under Achieving Junior High School," Dissertation Abstracts. 25(11) : 6397 - 6398, May, 1965
- Perrone, Phillip, A. "A Values and Occupational Preferences of Junior High School Girls," A Personnel and Guidance Journal. 44 : 254 - 257, November, 1965.

Roe, Anne. The Psychology of Occupations. New York, John Willey and Son, Inc., 1966. 340 p.

Worthington, Louis H. and Grant, Glaude W. "Factor of Academic Success a Multivariate Analysis," The Journal of Educational Research. 65 : 7 - 10, September, 1971.

הכפופות

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำการตรวจแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

รศ. กมลรัตน์ หล้าสูงษ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
รศ. บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ผศ. ดร. คมเพชร ฉัตรสุกกุล	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
อาจารย์ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
อาจารย์ สุรัชย์ ไควตระกูล	ศศ.ม. (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) อาจารย์แนะแนววิทยาลัยครูลำปาง
อาจารย์ รำไพ บริบูรณ์	ค.ม. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) อาจารย์แนะแนววิทยาลัยครูลำปาง
อาจารย์ ชาญมรงค์ เรืองยศ	วท.ม. (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) อาจารย์แนะแนวโรงเรียนลำปางกัลยาณี
อาจารย์ ศรีสุม พรหมศิลป์	กศ.บ. (มศว. พิษณุโลก) อาจารย์แนะแนวโรงเรียนลำปางกัลยาณี

อาจารย์ นฤมล เกียรติประภากุล

กศ.บ. (มศว. พิษณุโลก)

อาจารย์แนะแนวโรงเรียนลำปางกัลยาณี

อาจารย์ พรรณี ทองแท้

กศ.บ. (มศว. พิษณุโลก)

อาจารย์แนะแนวโรงเรียนลำปางกัลยาณี

อาจารย์ จิราภรณ์ เมืองพรวน

กศ.บ. (มศว. พิษณุโลก)

อาจารย์แนะแนวโรงเรียนอนุบาลวิทยาลัย

นักเรียนที่รัก

เนื่องจากข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ "สาเหตุหรือองค์ประกอบของการไม่เลือกเรียนแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดลำปาง" เพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางในการแนะแนว และวางแผนการศึกษาให้แก่นักเรียนในโอกาสต่อไป ความคิดเห็นของนักเรียนอย่างจริงจังจะเป็นประโยชน์มากที่สุดแก่การศึกษาครั้งนี้ จึงขอความร่วมมือจากนักเรียนโปรดตอบแบบสอบถามนี้ ตามสภาพที่เป็นจริงให้มากที่สุด โดยไม่ต้องลงชื่อ ผลของการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อการเรียนหรือตัวนักเรียนแต่ประการใด ผู้ศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณ

ลัดดาวัลย์ ไถ้วตระกูล

นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ขอให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนให้เข้าใจ แล้วกรอก
แบบสอบถามตามคำชี้แจงเหล่านั้น โดยมีติดัก 2 ประการคือ

1. นักเรียนต้องทำทุกข้อ อย่าได้เว้นข้อใดข้อหนึ่งไว้
2. นักเรียนต้องทำด้วยตัวของตัวเอง อย่าทำตามหรือลอกเลียนความคิดของคนอื่น
เพราะทุกคนย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ และกรอกข้อความเกี่ยวกับรายละเอียด
ส่วนตัวลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. โรงเรียนชื่อ _____ อำเภอ _____ จังหวัดลำปาง
3. เกรดเฉลี่ยในชั้น ม. 3 _____
4. การศึกษาของบิดา มารดา ของนักเรียน

	บิดา	มารดา
ระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	☐	☐
ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	☐	☐
ระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า	☐	☐
5. บิดาของนักเรียนมีอาชีพ _____

 (โปรดบอกตำแหน่งหรืออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่ทำโดยย่อ)
6. มารดาของนักเรียนมีอาชีพ _____

 (โปรดบอกตำแหน่งหรืออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่ทำโดยย่อ)

ตอนที่ 2 โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ ให้ได้มากที่สุดให้ตรงกับความคิดและสภาพความเป็นจริง
ของนักเรียน (ขอให้ตอบอย่างน้อย 5 ข้อ)

สาเหตุหรือองค์ประกอบของการไม่เลือกเรียนแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียน

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. อื่น ๆ โปรดระบุ _____

15 กันยายน 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

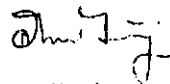
เรียน อาจารย์ที่เคารพ

ด้วยขณะนี้ข้าพเจ้ากำลังศึกษาวิชาแนะแนวการศึกษาในระดับปริญญาโทอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และต้องการทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาองค์ประกอบหรือสาเหตุของการไม่เลือกเรียนแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดลำปาง"

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงขอความกรุณาจากท่าน ซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในสภาพการณ์ปัจจุบัน โปรดรอกความคิดเห็นของท่านลงในช่องว่างข้างท้ายถึงสาเหตุ หรือองค์ประกอบของการไม่เลือกเรียนแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ท่านคิดว่าจะนำไปได้ เพื่อข้าพเจ้าจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายณัฏฐาวัลย์ คุ้มตระกูล)

นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

องค์ประกอบหรือสาเหตุของการไม่เลือกเรียนแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

แบบสอบถามฉบับที่ 1

แบบสอบถามนี้มีสองตอน ขอให้ท่านกรณอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนให้เข้าใจแล้วตอบ
แบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงทุกข้อ (โปรดอย่าเว้นข้อใดข้อหนึ่ง) กรุณกรณอ่านข้อความ
อย่างรอบคอบแล้วจึงตอบ นอกจากนั้นท่านไม่ต้องเขียนชื่อลงในแบบสอบถาม

.....

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความตามสภาพที่เป็นจริง
เกี่ยวกับตัวนักเรียนเองลงในช่องว่าง

1. ชื่อโรงเรียน

1	=	☐	บุญวาทย์วิทยาลัย
2	=	☐	ลำปางกัลยาณี
3	=	☐	แจ้ห่มวิทยา
4	=	☐	เกาะคาวิทยาคม
5	=	☐	แม่ทะวิทยา
2. นักเรียนเรียนแผนการเรียน

1	=	☐	แผนการเรียนวิชาอาชีพ
2	=	☐	แผนการเรียนวิชาสามัญ

ชื่อแผนการเรียน คือ
3. เขตที่ตั้งของโรงเรียน

1	=	☐	ในเขตอำเภอเมือง
2	=	☐	นอกเขตอำเภอเมือง
4. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน บาท
5. เพศ

1	=	☐	ชาย
2	=	☐	หญิง
6. เกรดเฉลี่ยชั้น ม.1 ถึง ม.3

☐ 1	=	ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3 ขึ้นไป
☐ 2	=	ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2 ถึง 2.99
☐ 3	=	ได้เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.99 ลงมา

.....

ตอนที่ 2 ฉบับที่ 1

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ข้อความในแบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบว่าอะไรเป็นสาเหตุหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน โปรดอ่านข้อความอย่างรอบคอบแล้วจึงตอบตามความเป็นจริง
2. เมื่อพิจารณาแล้วให้นักเรียนตอบลงในกระดาษคำตอบในช่องที่ต้องการ จะมีช่องให้เลือกคำตอบ 2 ช่อง คือ ใช่ และไม่ใช่
 "ใช่" หมายความว่า ข้อความนั้นเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนโดยตรง
 "ไม่ใช่" หมายความว่า ข้อความนั้นเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนน้อยมาก
3. วิธีตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	สาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
0	นักเรียนมีความสามารถที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
00	นักเรียนเลือกแผนการเรียนตามเพื่อนสนิท		

4. ในการตอบแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะรักษาข้อความที่นักเรียนตอบไว้เป็นความลับ และจะนำคำตอบไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น ฉะนั้นขอให้นักเรียนสบายใจในการตอบและโปรดตอบด้วยความจริงใจ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ลัดดาวัลย์ โค้วพระกุล

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามตอนที่ 2 ฉบับที่ 1

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ลงในกระดาษคำตอบ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อความเพียงช่องใดช่องหนึ่ง ตามความเป็นจริงของนักเรียน

ข้อที่	สาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
1	นักเรียนมีความสามารถที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
2	นักเรียนมีความถนัดที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
3	นักเรียนสนใจเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
4	บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้แนะนำให้เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
5	นักเรียนเลือกแผนการเรียนตามพี่น้อง		
6	นักเรียนเลือกแผนการเรียนตามญาติสนิท		
7	โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่นักเรียนสนใจ		
8	โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่นักเรียนต้องการเรียน		
9	โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่นักเรียนมีความถนัดที่จะเรียน		
10	โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับเพศของนักเรียน		
11	นักเรียนเลือกแผนการเรียนตามเพื่อนสนิท		
12	นักเรียนเลือกแผนการเรียนตามระดับผลการเรียนที่โรงเรียนกำหนด		
13	นักเรียนลอบคัดลอกเข้าเรียนแผนการเรียนสามัญไม่ได้จึงต้องเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
14	โรงเรียนมีอาจารย์ที่มีความรู้ ความชำนาญโดยตรงในแผนการเรียนวิชาอาชีพ		

ข้อที่	สาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
15	นักเรียนชอบอาจารย์ผู้สอนแผนการเรียนวิชาชีพ		
16	โรงเรียนมีสถานที่เพียงพอในการฝึกงานภาคปฏิบัติของแผนการเรียนวิชาชีพ		
17	โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกงานภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอ		
18	นักเรียนชอบวิธีสอนของอาจารย์ที่สอนแผนการเรียนวิชาชีพ		
19	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนในวิชาต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน		
20	แผนการเรียนวิชาชีพทำให้การแข่งขันในการคัดเลือกเข้าทำงานน้อยลง		
21	เรียนจบแล้วสามารถทำงานเป็นอิสระส่วนตัวได้		
22	เรียนจบแล้วสามารถทำงานที่ทำรายได้สูง		
23	เรียนจบแล้วสามารถไปทำงานในประเทศแถบตะวันออกกลางและต่างประเทศได้		
24	เรียนจบแล้วสามารถทำงานที่สังคมกำลังต้องการ		
25	แผนการเรียนวิชาชีพกำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน		
26	เรียนจบแล้วสามารถทำงานทำได้ง่าย		
27	นักเรียนเคยทราบว่า บริษัท ห้างร้าน หรือตัวแทนเอกชนจ้างผู้จบแผนการเรียนวิชาชีพในอัตราเงินเดือนค่อนข้างสูง		
28	แผนการเรียนวิชาชีพ เปิดได้เหมาะสมกับท้องถิ่นที่อยู่ของนักเรียน		
29	นักเรียนคิดว่าแผนการเรียนวิชาชีพเหมาะกับลักษณะนิสัยของนักเรียน		

ข้อที่	สาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
30	นักเรียนไม่มีความถนัดที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาสามัญ		
31	นักเรียนคิดว่าแผนการเรียนวิชาอาชีพเหมาะกับบุคลิกลักษณะ ของนักเรียน		
32	แผนการเรียนวิชาอาชีพเรียนได้ง่ายกว่าแผนการเรียนวิชา สามัญ		
33	นักเรียนไม่มีความสามารถที่จะเรียนแผนการเรียนวิชา สามัญ		
34	บิดามารดาให้เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพเพื่อออกไปช่วย ประกอบอาชีพอิสระต่อจากท่าน		
35	แผนการเรียนวิชาอาชีพสามารถหาเงินมาจุนเจือครอบครัวได้ ดีกว่า		
36	บิดามารดาไม่ฐานะทางการเงินไม่สนับสนุนจึงเลือกแผน การเรียนวิชาอาชีพ		
37	โรงเรียนให้ความสำคัญแก่นักเรียนที่เลือกแผนการเรียนวิชา อาชีพ		
38	ผู้บริหารสนับสนุนการเรียนการสอนแผนการเรียนวิชาอาชีพ อย่างจริงจัง		
39	อาจารย์ในโรงเรียนที่ตนคิดที่ดีต่อแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
40	นักเรียนได้รับการแนะแนวจากอาจารย์ฝ่ายแนะแนวในการ เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
41	อาจารย์ที่ปรึกษาแนะแนวทางให้เลือกเรียน		
42	บิดามารดาหรือผู้ปกครองบังคับให้เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
43	บิดามารดาไม่มีรายได้ก็สามารถสนับสนุนให้เรียนแผนการเรียน วิชาอาชีพได้		

ข้อที่	สาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
44	อาจารย์เป็นผู้จัดแผนการเรียนให้นักเรียน		
45	อาจารย์ประจำวิชาแนะแนวทางให้เลือกเรียน		
46	บิดามารดาต้องการให้นักเรียนประกอบอาชีพอิสระ		
47	บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้สนับสนุนให้เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
48	อาจารย์ในโรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
49	บิดามารดาต้องการให้นักเรียนฝึกนิสัยในการทำงานและให้มีประสบการณ์เพื่อเตรียมทำกิจการของตนเอง		
50	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		

อื่น ๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 ฉบับที่ 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ข้อความในแบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบว่าอะไรเป็นสาเหตุหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ ไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน โปรดอ่านข้อความอย่างรอบคอบแล้วจึงตอบตามความเป็นจริง
2. เมื่อพิจารณาแล้วให้นักเรียนตอบลงในกระดาษคำตอบในช่องที่ต้องการ จะมีช่องให้เลือกคำตอบ 2 ช่อง คือ ใช่ และไม่ใช่
 "ใช่" หมายความว่า ข้อความนั้นเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนโดยตรง
 "ไม่ใช่" หมายความว่า ข้อความนั้นเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนน้อยมาก
3. วิธีตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	สาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
0	นักเรียนไม่มีความสามารถที่จะเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
00	เพื่อนที่สนิทไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		

4. ในการตอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะรักษาข้อความที่นักเรียนตอบไว้เป็นความลับ และจะนำคำตอบไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น ฉะนั้นขอให้นักเรียนสบายใจในการตอบและโปรดตอบด้วยความจริงใจ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ลัดดาวัลย์ ไถ้ตระกูล

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามตอนที่ 2 ฉบับที่ 2

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ลงในกระดาษคำตอบ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อความเพียงข้อใดข้อหนึ่งตามความเป็นจริงของนักเรียน

ข้อที่	สาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
1	นักเรียนไม่มีความสามารถที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
2	นักเรียนไม่มีความถนัดที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
3	นักเรียนไม่สนใจที่จะเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
4	เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพแล้วไม่สามารถศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้นไปได้		
5	นักเรียนไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพเพราะคนส่วนมากไม่นิยม		
6	นักเรียนไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพเพราะห้องที่อยู่ที่อยู่นักเรียนไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนแผนการเรียนวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน		
7	บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
8	นักเรียนต้องการเรียนแผนการเรียนเดียวกับที่ผู้ปกครองเคยเรียนมา		
9	ญาติพี่น้องไม่ต้องการให้เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
10	โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่นักเรียนไม่สนใจ		
11	โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่นักเรียนไม่ต้องการเรียน		
12	โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่นักเรียนไม่มีความถนัดที่จะเรียน		

ข้อที่	สาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
13	โรงเรียนเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับเพศ ของนักเรียน		
14	นักเรียนไม่เข้าใจหลักสูตรของแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
15	นักเรียนไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแผนการเรียนวิชาอาชีพ อย่างเพียงพอ		
16	นักเรียนสับสนคิดเลือกเข้าเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ได้		
17	แผนการเรียนวิชาอาชีพไม่สามารถประกอบอาชีพที่สังคม กำลังนิยมได้		
18	แผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ทำให้นักเรียนมีเกียรติ		
19	นักเรียนคิดว่าไม่มีฝีมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
20	นักเรียนคิดว่าแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่เหมาะสมกับลักษณะนิสัย		
21	แผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ทำให้สามารถประกอบอาชีพที่มีรายได้ดี		
22	สุขภาพของนักเรียนไม่อำนวยให้เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
23	บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ให้เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
24	บิดามารดาคิดว่าแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่สามารถเรียนต่อ ถึงระดับมหาวิทยาลัยได้		
25	นักเรียนไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพเพราะสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายมากกว่าแผนการเรียนสามัญ		
26	บิดามารดาไม่ต้องการให้นักเรียนประกอบอาชีพทางธุรกิจส่วนตัว		
27	โรงเรียนไม่ส่งเสริมนักเรียนที่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
28	ผู้บริหารไม่สนับสนุนการเรียนการสอนแผนการเรียนวิชาอาชีพ อย่างจริงจัง		
29	อาจารย์ในโรงเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแผนการเรียนวิชาอาชีพ		

ข้อที่	สาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
30	อาจารย์ในโรงเรียนไม่สนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
31	เพื่อที่สนิทไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
32	โรงเรียนกำหนดระดับผลการเรียนของแผนการเรียนวิชาอาชีพต่ำกว่าแผนการเรียนวิชาสามัญ ทำให้นักเรียนไม่มีความภูมิใจในการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
33	สถานที่ในการฝึกงานภาคปฏิบัติของแผนการเรียนวิชาอาชีพในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ		
34	อุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกงานภาคปฏิบัติต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ		
35	นักเรียนไม่เห็นประโยชน์ในการเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
36	แผนการเรียนวิชาอาชีพไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพได้หลายอาชีพ		
37	ผู้เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้สูง		
38	แผนการเรียนวิชาอาชีพไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมเท่าที่ควร		
39	เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพมีโอกาสน้อยที่จะรับพระราชทานปริญญา		
40	อาจารย์แนะแนวไม่ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
41	อาจารย์ที่ปรึกษา (หรืออาจารย์ประจำชั้น) ไม่สนับสนุนให้เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ		

ข้อที่	สาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ	ใช่	ไม่ใช่
42	นักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่ออาจารย์ที่สอนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
43	นักเรียนไม่ชอบวิธีสอนของอาจารย์ที่สอนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
44	โรงเรียนไม่มีอาจารย์ที่มีความรู้ ความชำนาญโดยตรงทำ การสอนแผนการเรียนวิชาอาชีพ		
45	บิดามารดาไม่มีเงินเพียงพอที่จะให้ใช้จ่ายในการเรียน แผนการเรียนวิชาอาชีพ		

อื่น ๆ โปรดระบุ

จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามองค์ประกอบในการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียน
วิชาชีพของนักเรียน

องค์ประกอบ	เลือกแผนการเรียนวิชาชีพ จำนวนข้อคำถาม	ไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพ จำนวนข้อคำถาม
1. ด้านส่วนตัว	18	16
2. ด้านครอบครัว	11	8
3. ด้านโรงเรียน	21	21

การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือก
แผนการเรียนวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง

บทคัดย่อ
ของ
ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
พฤษภาคม 2528

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพอันดับหนึ่งของนักเรียน ตามตัวแปรในด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและเขตที่ตั้งของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2527 ในจังหวัดลำปาง จำนวน 564 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.74. และอีกฉบับหนึ่งเป็นองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 ฉบับ จำนวน 45 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.71.

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพมีองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นอันดับ 1 ด้านโรงเรียนเป็นอันดับ 2 และด้านครอบครัวเป็นอันดับสุดท้าย

2. นักเรียนที่ไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพมีองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นอันดับ 1 ด้านครอบครัวเป็นอันดับ 2 และด้านโรงเรียนเป็นอันดับสุดท้าย

3. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ขึ้นอยู่กับ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

4. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ไม่ขึ้นอยู่กับ เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและเขตที่ตั้งของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF FACTORS AFFECTING THE DECISION
OF MATTAYOMSUKSA IV STUDENTS IN SELECTING
AND NOT SELECTING VOCATIONAL PROGRAMS
IN LAMPANG PUBLIC SCHOOLS

AN ABSTRACT

BY

LADDAWAN KHOWTRAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

November 1985

The purposes of this study were to range significant factors affecting the causes for selecting and not selecting vocational programs by the students and to compare the students with different levels of sex, academic achievement, economic status and region of school location regarding the first factor.

Five hundred and sixty - four students in Mattayomsuksa IV, academic year 1984, from Lampang public schools comprised the sample. The research instruments were two sets of survey questionnaire constructed by the researcher. The 50 - item questionnaire, which was found to be reliable at 0.74, consists of questions concerning the factors affecting the decision of students in selecting vocational programs. The other 45 - item questionnaire with 0.71 reliability, consists of questions concerning the factors affecting the decision of students who did not select vocational programs.

Results showed that :

1. The factor order of vocational program students was personal factor, school factor, and family factor.
2. The factor order of academic program students was personal factor, family factor, and school factor.
3. The factors affecting the selection of vocational programs were independent of sex, academic achievement, economic status, and region of school location.
4. The factors affecting the disselocation of vocational programs did not depend on sex and academic achivement but they depended on economic status and region of school location at .01 level.